Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 9 сентябрь, 1975 шу. • № 108 (5179). • Мах 2 кеп.

КПСС XXV СЪЕЗДА—КЪАХЬЕГАМА СОВГIАТАШ!

Деррига низаш оарцагIдаь-хад Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза доакъар кийчдераша Iан кхоачамбара. Хьайбаш чусовцалца Iалашдаь доакъар кходара гурахьа дийна ялат чуийцача 175 гектара тIа вIашагIъэяь горохи кени, хий дехкача 150 гектара тIа хьажкIаш дIайийнай. Ма-хулла хьажкIаш дукхагIа хьувкъаяра дийнахьеи буси хий деттилга вIаштIехьдаьккхад укхаза. ХIанзле цу ерригача майда тIа цкъа хий дилла а ваьнна шозалагIа хий тохаш ва комсомолец Алдамов Муса.

Хьалха тракторист волаш ший колхозе болх баь Муса Советски Арме мутIарашка гIулакх даь цIавеча кхы ха ца йоаеш юха а кхашка араваьннав.

Лакха овсарле йолаш къахьег демобилизованни салтечо. Дийнахьа норма 2,5 гектар йолча беш бола болх тешаме беш 4—5 гектара тIа кхоачам хиллал хий дIакхоачийт цо.

СУРТА ТIА: М. Алдамови догIан хьисапе хий детта цун агрегати.

Т. АРЧАКОВА сурт.

РЕСПУБЛИКЕ БЕЛХИЙ БАЬБАР

ДIадахача шоаттен кIиранийн деношка республика юрташкарен городашкарен геттара дукха нах хилар массе районе доакъар Iалашдеш. Доакъарийна мегарг мел йола баьцаши гаьнаши хьекхар цар наькъий а хий ухача сангарий а йистошкара, эри ядача майдашкара, хьунашкара, кхычахьара. Йол яьккхар, ча, гIадамаш гулдир, силос еллар, баьца хьоар даьккхар, ги дуаргий ганараш хьадаьхача кертоех, свекла лордех доакъар кийчдир. Хьахилар доакъара керда аргIаш, хьалдизар силоса кIоагаш, тоннаш баьца хьоар кийчдир. Дукхханеша болх бир хьатташ тIа юсача отходех доакъар кийчдеш.

— Цу шин дийнахьа дуккхьале гаьний 41 тонн доакъар кийчдир тха болхлошеи тхона гIо де баьхкача района предприятей къахьегамхошеи, — аьлар МагIалбика района «Ингушский» совхоза керттерча экономиста Додов Абоязита— МагIалбика бурув деттача балхий управленера венача 50 саго 13 тонн, АТК-арча 18 саго 3 тонн, «Малгобекнефть» НГДУ-рча 127 саго 5 тонн, хIаьта совхоза болхлоша шоаш 15 тонн гаьний доакъар кийчдир. Цу лакхехьа хьоахальча предприятей коллективаша а кхычар а укх шера доккха новкъостал ду тхона доакъар Iоадара

— Тха боахама къаьстта деза дар дIадаха шоаттен кIиради деноша, — аьлар «Назрановский» совхоза экономиста Чемурзиев Мухьмада. Цу деношка хьахилар доакъара керда аргIаш — совхоза болхлошеи гIо де баьхкарашеи 146 тонн гIожа доакъар Iалашдир. Из цар Iоадир наькъа а Шолжа а йистошкара, довкъашкара, босенашкара, кхычахьара. Диза хургдолаш хьайбашка Iа даккхийтара оарцагIваьннавар 447 саг. Райпорча 20 саго 10 тонн, «Электроинструмент» заводерча 60 болхлочо 25 тонн доакъар вIашкатехар. Къаьстта болх дика бир Горсоветера венача 31 саго — 20 тонн доакъар кийчдир.

Цу коллективаша хьалхагIа а доккха новкъостал даьд тхона доакъар кийчдеча, — аьлар Чемурзиева.

Цу шин дийнахьа Сунженски района «Победа» колхозе доакъар кийчдеш болх беш хилар 300 гаргга саг, 350 тонн хьажкIий гIадамаш вIашка техар, 31 тонн йол яьккхар, хий лелача сангарий йистошка 6 тонн тайп-тайпара баьцаш хьекхар. Колхоза доакъар Iалашдара новкъостал де венавар «Межколхозстроера» 70-и «Сунжагазера» 16-и саг.

Ачхой - Мартановски района «Орджоникидзевский» совхоза доакъар кийчдеча гIо ди вахара хилар Грозерча «Автоспецоборудование» опытно - экспериментальни завода 150 болхло. Цу района лесничества хьунагIара гаьний доакъар доаккхаш болх бир цар. Дукхха тоннаш доакъар Iалашдир совхоза.

Грозерча аьшкбетона конструкцей завода 70 болхло хилар Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза доакъар кийчдеча. ХьажкIаш чуийцача 12 гектар хулача лаьттара юхедиса гIадамаши ахкийса хьажкIаши хьалехьайир цар. Къаьстта болх дика бир йоккхагIа йолча инженера Богомолова Ларисса Михайловнас, комсомольски организаце секретара Стрепкова Людас, электрика Путилин Александр Антоновича, бухгалтера Варвара Степановас. Иштта дувц завода парткома секретара Клевцов Геннадий Афанасьевича.

Цу деношка Волжски автомобильни завода 25 саг, «Красный молот» завода 100 болхло, Грозерча кхыча предприятей болхлой хилар республика колхозашкеи совхозашкеи доакъар доаккхаш.

ХЬАЖКIАШ ЧУЭЦАШ Я

Ачхой - Мартановски района «Лермонтовский» совхоза механизатораша укх деношка чуэца йолаьй ялата лаьрхIа дIайийна хьажкIаш. ХьажкIаш ца лелаеш дукха ха а яккха, укх шера совхоза кхоалагIча отделене механизированни звенона керте эттар Чагаев Солтмурад. Кхыча отделенешка санна бIарг хьоасташ я цо кулгалдеча коллектива хьажкIаш. ХIанз уж чуэцаш я.

— Тха звенос укх шера социалистически декхараш тIаийцал хIара гектара тIара фуалъяька 40 центнер хьажкIаш яха, — йоах Солтмурада. — Хала-м дар, цхьабакъла оахош денна дош кхоачашде де мел дезар-м даьд. Кхай тIа комбайнаш араяллале аз айса обкосаш йир. 0,33 гектара тIара 22 центнер томараш а тIехьа хьажкIаш яьлар. Цо хьахьокх цхьан гектара тIара 60 центнер яргхилар.

Г. ГРУЗИН.

ДОТТАГIАЛА ЦIЕЙ

Дукха нах вIашагIкхийттабар дIадахача шоатта дийнахьа «Электроприбор» заводе. Уж гулбеннабар вежарашха дола болгарски халкъ фашистски Германе Iазапах мукъадьнна 31-шу дизар — Болгаре кортамукъален цIей дезде.

Гитлеровски гIаьрахоех Болгари мукъаьнна 31 шу дизара хетаяь торжественни собрани хьайийллар КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара П. Я. Правеньке.

Къамаьл де дош лу КПСС Нохч - ГIалгIай обкома хьалхарча секретара А. В. Власовна.

— Деза доттагIий! ЛоархIамера событи — Болгаре социалистически революци яьнна 31 шу дизар дездаь Iац болгарски халкъ, Советски Союза, социалистически мехкий халкъаша, доазол дехьара болгарски халкъа дукхача доттагIаша а дезлу из цIей. Къаман цIейца дувзаденна парте Нохч-ГIалгIай обкомагара, республика Лакхехьарча Совета Президиумагара, Министрий Советагара, парте Грозненски горкомагара деррригача вежарха долча болгарски халкъа дика мел дар а могаш-маьрша а хилар ловш ловца баьккхар нов. Власова.

Шийй хъаман паргIато, кортамукъале, социальни нийсхо бахьан болгарски халкъа дуккхача хана лоаттабьча къовсаме наьха дегашка цIаккха а дицлургдоаца, нахага тамаш яйта гIулакхаш карагIдийннад. Болгаре кхойтта бIаьшерен исторе чухь 1944 шера 13 сентябрах эггара дезагIа дола ди хилар. Из дар шоай Даьхе мукъаяккхар духьа болхлой классои къахьегача ахархошеи Советски Эскаро новкъостал а деш болгарски лаьттан тIа паргIато ена ди. Цу хана денз кортамукъал бахьан байнача болгарски халкъа дикагIболча къонгаштеи мехкараштеи дагалаьттар кхоачаш а деш тешшамера социалистически общество хьальяра наькъа тIа а яьнна къахьегаш я Болгари.

Марксизм - ленинизм котъяккхара, дунен тIа социализм оттара юкъе доккха дакъа лаьцар болгарски халкъа къонгаша Благоев Димитре, Коларов Василе, денал долча революционера - ленинца, болгарски коммунистий баьчча Димитров Георге.

ДIахо нов. Власова дийцар дунен тIа социалистически революци котъялара Болгарски Коммунистически парте лоархIаме дакъа лацар а лоацаш хилар а, вай халкъашта юкъера дуккхача хана денз хьадоагIа доттагIал.

Иштта вай республике а болх беш ба вай доттагIийболгараш. Халкъбоахама декхараш кхоачашдеча дика дакъа лоац цар. Вай республике 27 миллион сома маьха гIишлон-монтажни балхаш чакхдаьхад болгарски вежараша. Цу юкъа хьал а яь эксплуатаце дIаеннай мехкаьттан газовии промышленноста массехк объект, царца Къилбаседа Кавказе эггара йоккхагIйолча газ чакхйоахача завода хьалхара аргIа а йолаш.

Болгаре къаман цIей долча дийнахьа, шун, деза доттагIий, вежарха долча болгарски халкъа, социализм хьалъеш, машар, дунен халкъашта юкъера кхерамале чIоагIъеш лоаттабеча къовсаме аьттув балар лов тхона.

Сийле хийла болгаро-советски доттагIала! Даха а дахалда, чIоагI а лулда вай социалистически доттагIал! — аьлар ше къамаьл даь йистеводаш нов. Власова.

Массане а чIоагIа тIоараш тохаш тIанийцар А. В. Власова даь къамаьл.

Цул тIехьагIа къамаьл де дош ийцар вай республике болх беча болгарски группа партийни комитета секретара нов. Димова.

Цо дийцар коммунистически парте кулгал а деш, болгарски халкъо революце хиначул тIехьагIа 31-тта шера баьча сийлахьча наькъах, вай вежарашха долча мехкий дохаргдоацача доттагIалах. Халкъ хала дисача хана новкъостала кулг кховдадаьча, социализм хьалъеш доаллача болгарски халкъа дег тIара новкъостал деча советски халкъа баркал аьлар Димова.

Болгарски Коммунистически парте XI-ча съезда накъайолаш санна Советски Союза Коммунистически парте XXV-ча съезда а накъайолаш я Болгари. Цу шиина а съезда сийна керда толамаш а доахаш къахьегаргхиларах дош делар нов. Димова.

Сийле хийла болгаро-советски доттагIала! Даькъала хилба деррригача дунен тIара машар!

Грозне къахьегамхой викалийи болгарски новкъостийи торжественни собране хиннараша болгаро - советски доттагIала общества центральни правленега моаршала письмо дIахьийтар.

Собрани чакхъяьнначул тIехьагIа гулбеннараша доккха концерт оттадир.

П. ПОПОВ.

СУРТА ТIА: «Электроприбор» заводе хинна митинг.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕРГДА

Укх шерарча хаоттама хьалашка диллача во хьийкъаяц Наурски района «Комсомольский» яхача винсовхоза № 1 йолча отделене бешамашкара комсаш.

— Укх шера планагIа 3393 тонн комсаш чуэца езаш дар тхо, — йоах отделене управляюще Ярославская Любовь Николаевнас, — Бакъда, тхой торонаш лаьрхIачул тIехьагIа оаха социалистически декхар тIаийцар 3700 тоннал кIезигагIа йоацаш комсаш чуя. Тхой дош кхоачашде тха низ кхоачаргхиларах тешал ду хьийкъача комсаша.

Комсаш дика хиннай отделене. Къаьстта дукха комсаш йоах Нагиева Нураси Казачкова Александраси кулгалдеча бригадашка. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара укхаза чуэц 50—55 центнер комсаш.

КПСС XXV-гIча съезда сийна къахьегама вахте а этта, махулла сихагIен ца йойташи комсаш чуэца гIерташ балхаш ду бригадашкарча наха. Социалистически яхье толамаш лакхагIа хиларца белгалбаьнна комсаш хьайоаха кхалнах Ш. Абдулхалимова, Х. Хамсуева, Н. Обозина, О. Бикаева, Е. Кобзарева, Т. Прохорова, кхыбараш. ХIанзле а 600 тонн гаргга комсаш дIаеннай отделенерча болхлоша.

М. РАШИДОВ.

КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА

Гаьппара хьежачоа а бIаргагуш я «КПСС XXV-ча съезда ма-доаггIара накъагIоргда вай!» аьнна яздаь цIеча кIада транспарант, дIа а укхаза а ягIа цIе- байракхаш. Из да Ачхой - Мартане, «Новосельский» совхоза контора кол. Новкъа водача, фуд ца ховча саго а кхетадергда укхаза дика кхаъ кхаьча хилар.

7 сентябре, доалахарча боахамашкара, парте райкомера, обкомера хьаьший гулбеннабар пятилетка хапал хьалха кхоачашъяь совхоза болхлой даькъала бувца.

Делкъел тIехьагIа кхо сахьат доал... Пятилетка хапал хьалха кхоачашъярах КПСС Нохч - ГIалгIай обкома, республика Лакхехьарча Совета Президиумеи Министрий Советеи дайта моаршала адрес хьаэцара хетаяь йола «Новосельский» совхоза къахьегамхой митинг хьа а йийлле, совхоза директора Хариков Абоязита къамаьл де дош лу КПСС Нохч - ГIалгIай обкома хьалхарча секретара нов. Власов Александр Владимировича.

КПСС XXIV съезда юртабоахама продукташ дукхагIа яхарен кийчъярен хьакъехьара решенеш а ленински парте XXV-ча съезда ма-доаггIара накъалахара тIаийца социалистически декхараш а кхоачашдеш доккхий толамаш дахарца, пхе шера план республике эггара хьалхарчарна хапал хьалха кхоачашьярца дувзаденна КПСС Нохч - ГIалгIай обкома, республика Лакхехьарча Совета Президиумеи Министрий Советеи цIерагIа совхоза болхлой даькъала а бийце, нов. Власова совхоза директорга нов. Хариковга дIалу КПСС Нохч - ГIалгIай обкома, республика Лакхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета моаршала адрес, дIахо йолача хана совхозо кхы а доккхагIа толамаш дахар ловш лоаца а бокккх.

Цул тIехьагIа совхоза къахьегамхоша даьхача толамех дийцар директора нов. Харикова. Совхоза болхлоша пхе шера план кхоачашъеш хьийгача къин боккха мах беш моаршала адрес даларах КПСС обкома, республика Лакхехьарча Совета Президиумеи Министрий Советеи совхоза коллектива цIерагIа доккха баркал а аьнна, цо йоах, партен правительстваи аграрни политика чакхйоаккхаш совхоза болхлоша 9-ча пятилетке тIагIертта къахьийгар, чура торонаш гуча а йоахаш, царех бизза пайда ийцар. беркат долаш гIулакх хилар совхоза боахама специализаци ярах, вешта аьлча, из керттерча даькъе сомаши баьцадаараши хьалкхеле йолаяларах.

Совхоза болхлоша къаьстта чIоагIагIа къахьег парте XXV-гIа съезд хургхиларах бола хоам шоашта хьахезача дийнахьа денз, аьлар нов. Харикова. Шоай торонашка а хьежа пятилетка тIеххьарча шера шоаш тIанийца хинначул доккхагIа декхараш тIанийцар. Вай партен советски халкъеи вахаре хулача цу йоккхача событеца къахьегама совгIат кийчдара ше денна дош сийленца кхоачашду совхоза коллективо. Укх шера 7 сентябрь тIакхоачаш планагIа 780 тонн ялат даккха доагIача 1160 тонн яьккхай, сомаш 5200 тонн йолча — 7300 тонн, моша горох плапал дукхагIа чуийнай, гаьнна тIеххкоачашъяьй сомех сок яккхара план. ТIеххкоачашхургйолаш я баьцадгараш дахара план а. Продукци дIаяхьийтара план 119 процент кхоачашъяьд.

Доккхий а дог гIоздоаккхаш а да совхозо пятилетка кхоачашъеш даьха толамаш, аьлар дIахо нов. Харикова. Тха боахамо паччахьалкхенга массе а тайпа продукци йоаккхера пхе шера план укх шера 1 август тIакхоачаш тIеххкоачашйир. Масала, ялат план 3300 тонн йолаш 4406 тонн дехкар, баьцадаараш 17180 тонн йолаш — 21200 тонн, сомаш 18660 тонн йолаш — 18732 тонн, шура 200 тонн йолаш — 256 тонн, дулх 35 тонн йолаш — 51 тонн.

Продукцеиа реализаци ярах 4,5 шера боахамга кхьачар 12217 эзар сом, план 2582 эзар сом долаш 2886 эзар сом пайда бир. Диъ шера къахьегама овсарле 46,9 процент лакхъели, хIаьта рентабельность — 25,9 процент.

Шу чакхдала юхейисача хана 1726 тонн баьцадаараши 2691 тонн сомаши паччахьалкхеига бохка лаьрхIадар оаха. Бакъда тахан тхона гуча суртага хьежача уж цифраш дикка йоккхагIа хургья шу кхоачалуш.

Мишта карагIдаьннад тхона уж толамаш дахар? Эггара хьалха ала доагIа болхлой политически сакхстам лакхбалар, цар общественни хьашташ шоай лични долчарел тIех лоархIаш а лас санна дог лазаш къахьегаш а хилар бахьан долаш дальхад, аьнна. Из хиннад совхоза партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша къахьегамхошта юкъе кхетама болх дика барах, лерттIа лостам теларах.

Болхлошта дика холу совхоза боахам тоабаларга хьежжа шоай цIагIара хьал а тоалуш хилар. ХIаьта вай парте ше деш мел дар ду советски наьха вахар тоалара. Ховш ма-ла, вахар дика къахьегарца мара тоалуш ца хилар. Цудухьа вай мехка массе хана сий долаш хиннав дика къахьега саг. Иштта бола болхлой кIезига бац совхозе. Дукхъал укх пятилетке совхозя 50 сага паччахьалкхен деза совгIаташ—орденаши медалаши еннай, царна Ленина, Къахьегама Цlеча Байракха, кхыйола орденаш а лун. Царех ба, масала, № 3 йолча сомаш кхебеча бригада болхло Ленинен Къахьегама Цlеча Байракхен орденаш йола Волкогонова Надежда Давыдовна, № 2 йолча сомаш кхебеча бригада болхло Къахьегама Цlеча Байракха, орден лелаю Муртазова Маруся, № 2 йолча трактори бригада тракторист «Знак Почета» яхача ордена кавалер Сапараев Iамади, дукхха кхыбараш.

Пятилетка сохке а кхоачашйир Хашакиев Къурейш керте латтача баьцадаараш кхедеча № 2 йолча коммунистически къахьегама бригадас, укх шерара план шозза совгIа хIанзле а кхоачашъяьй Ибрагимов Ахьмад кулгалхо волча № 5 йолча сомаш кхебеча бригада коллективо. Совхозе кхы а я бIарччача пятилетка а цун тIеххьарча шера а заданеш хапал дуккха а хьалхагIа кхоачашъяь бригадаш, къаьсттта къаьста болхлой.

— Таханара ди тха совхоза ерригача коллективана доккха цIей да, — аьлар № 3 йолча сомаш кхебеча бригада болхлочо Волкогонова Надежда Давыдовнас. — Со чIоагIа дог гIоадаьнна я нийслагIа пятилетка хапал хьалха кхоачашъеча юкъе сай къахьегама дакъа а нийсдаларах. Тха бригадас пятилетка 125 процент кхоачашйир диъ шера. Укх шера оаха дош деккадар 499 тонн сом чуба, чубенаб 760 тонн. ХIанз оаха къовсам лоаттабу коммунистически къахьегама цIи яккхара тIехь. ХIаьта тха бригадера болхлой Ганаева Медиа, Канаева Румеи, Яхьъяева Бадаж, кхыбараш коммунистически къахьегама ударникаш ба.

Тхоашта карагIдаьнначох кхоачамбаь Iе дага дац тхо. Оаха хIанззе а кийчо ю хьатIалоагIача, иттлагIча пятилетка хьалхарча шера сомаш дикагIа хьувкъийтара: хий дилла, минеральни удобренеш яхка, бешамаш цIенъе йолаьй.

Трибуна тIа ва № 2 йолча баьцадаараш кхедеча бригада бригадир Хашакиев Къуреш.

— КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъеш тха бригада болхлоша 9-ча пятилетка хIара шера заданеши тIанийца социалистически декхараши тIеххкоачашдаьд. Пхе шера планагIа 8335 тонн баьцадаараш даха дезача диъ шера 8839 тонн даьхар оаха. Уж кхедарга планагIа дIадахийта доагIачох 65 эзар сом кIезигагIа дахийтар.

ДIадахача шера уж толамаш дахарах тха бригадана РСФСР кхачан промышленностен профсоюза ЦК-аи Сийлен грамота елар.

КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума решенеш кхоачашъеш, партега, советски халкъага КПСС ЦК-ас даьча Кхайкаралла жоп луш укх шера кхы а чIоагIагIа къахьег оаха. Къаьтта тха дог гIоздаьккхар вай парте XXV-гIа съезд хургъя аьнна баьча хоамо, тхоай торонашка а хьежа, кхы а доккхагIа дола декхараш тIаийцар, уж дика кхоачаш а ду. Укх шера паччахьалкхенга 1900 тонн баьцадаараш доккха плап йолаш 2000 тонн йоккха декхар тIаийцадар оаха. ХIаьта съезда сийна кхы 300 тонн тIатохаш из лакхдир. Оаха, укхаза гулбеннача наха, дош лу парте XXV-ча съезда ма-доаггIара накъадахара оахош тIаийца из декхар сийленца кхоачашдергхилара. Цунна дола тешал да пятилетка деррригача шерашка Мужухоева Нагаде, Мухтарова Лермата, Бунхоева Себилас, Кагерманова Хьабе, цар санна кхы дуккхачар доаха доккхийча толамаша.

Митинге къамаьлаш дир КПСС Ачхой - Мартановски райкома хьалхарча секретара нов. А. И. Воронкина, «Орджоникидзевский» совхоза директора нов. Долакова.

Митинге дакъа лоацаш хилар КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секретарь М. А. Дорохов.

Митинг чакхъяьнначул тIехьагIа гулбеннача наха концерт оттадир совхоза художественни самодеятельноста артисташа.

Ю. ЧАХКИЕВ, тха спецкорр.

Баьций витаминни хьоарах мел пайда боал дика хов хьа i-баш леладераша. Урус-Мартановски района боахамашка чIоагIа терко ю из тайпа доакъар дукхагIа кийчдара. ПланагIа 1400 тонн йолча, совхозашка хIанзле а 700 тонн витаминни хьоар Iалашдаьд. «Гойтинский» совхозе из кийчду гаьнаш тIара хьадоаккхача гIаьнех, хIаьта «Гехинский» совхозе — чакхбаьхача сомех юхейисача хIамаех. «Гойтинский» совхозе из тайпа доакъар Iалашдаьд 170 тонн, «Гехинский» — 225 тонн, хIаьта «Горец» совхозе — 260 тонн.

ДОАКЪАР КИЙЧДУ

Парте XXV-гIча съезда сийна къахьегама вахте а этта, района доакъараш кийчдераша дош деннад баьций витаминни хьоар Iалашдара план тIеххкоачашъе.

С. МАДАГОВ.

ПРОКУРАТУРА ОРГАНИЯ БОЛХЛОШТА РСФСР ЗАСЛУЖЕННИ ЮРИСТ ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Цу даькъе Нохч-ГIалгIай АССР гIолла:

Социалистически законность чIоагIдеча доккхий гIулакхаш карагIдувларах РСФСР заслуженни юрист яха Сийлен цIи лойла Морозов Александр Васильевича—Нохч-ГIалгIай АССР прокурора хьалхарча заместитела.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 5 сентябрь, 1975 ш.

НОВ. А. Е. КУЧЕРОВНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Дукхача шерашка профессионально-технически дешара системе беркате болх барах а ваьча дийнахьа денз 50 шу дизарца дувзаденна а Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла нов. Кучеров Александр Егоровича — республика профессионально-технически дешара управлене начальника.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный

3 сентябрь, 1975 шу.

ТIЕМА ВЕТЕРАНИЙ СОВЕТСКИ КОМИТЕТЕ

Милитаристски Япони эша а яь котало яьккха 30 шу дизарца а дунен шоллагIа тIом чакхбаларца а дувзаденна дукха письмош даьхкад тIема ветераний Советски комитетага цу ханарча тIемашка, цу даькъе Китай мукъаяккхар духьа баьча тIем тIа а дакъа лаьцараша а хIаьта иштта боабаьча тIемахой цIеп тIарчеп гаргарчен наха а комитетеи кхыча советски организацейи викалаша дIабахача тIем тIа байнача КНР территоре тIа дIабехка боахкача советски гражданий кашаш тIа венокаш йохкилга дехаш.

ЙоаггIаш йолча китайски организацешка хоам бир Къилбаседа-Малхбоалехьара Китай японски гIаьрахоех мукъайоаккхача дакъа лоацаш хиннарий делегаци юкъарча моаттагIчоа духьала лоаттабаьча къовсаме лаьттап тIа боабаьча советски тIемахой памятникашта юхе зизаш дахка яйта безам болаш тIема ветераний Советски комитет хиларах. Цу цхьан ханна дIааьннадар, Къилбаседа-Малхбоалеи Китая провинцешца доазув долаш йолча Советски Союза краяйи областийи къахьегамхой депутатий Советашта, нагахьа санна китайски Iаьдалаш раьза дале, КНР викалашца цхьана советски тIемахой памятникашта юхе венокаш яхка ловш хилар.

КНР МИД-ага гIолла 29 августа жоп кхаьчар китайски Iаьдалашкара китайски территоре тIарча советски тIемахой кашаш тIа венокаш яхкара торо ялара даьча дехара духьала цхьаьна а эзделца доаца хабар дайташ.

Шоай цу гIулакхаца китайски Iаьдалаша цIаьккха а хьахьеккхар, шоай интернациональни декхар кхоачаш а деш, японски гIаьрахоех китайски территори мукъаяккхар духьа лоаттабаьча къовсаме шоай синош дIаденнача советски наьха балара шоаш хам ца беш хилар.

(ТАСС).

Дувцар халкъа Iаьдалех да

ЗАМАНЦА КЪИЙСАР ВАЙНАВ

Дуккха а хIамаш, хьалха дIаяха а таханара а ханаш, наха юкъе льтта гIулакхаш, вахаре хинна хувцамаш дагаух «Сердало» газето гIоттадаь «Халкъа Iаьдалий» хьакъехьара дош дувцача хана, уйла йит, деррига оза а диста а низ кхоачбалар аьле хетаду.

КIоаргга уйла а еш йийшчй аз цу хьакъехьа газета тIа кепа мел теха материалаш. Сай хьаькъал дIакхоаччача беса уж яшха а хьежар со. Цудухьа цхьаццадола хIамаш газет дешараша нийса ца кхетадеш санна а хет сона. Цу хьакъехьа а сайна хетар аргда аз.

Дуккха ха хьалха деиз, вIалла закон я доацаш баьхача вай даьша а шо-шоай замалахьа белгал а доахаш къийрдал, эрга а доахаш тоадаьд халхъа Iаьдалаш, вешта аьлча традицеш. Кхыча мехкашка: черсашка, хIирашка, эрсашка, гуржашка, иштта кхычарга дIатийцнаб шоай дезал ахь-эздел, гIулакх, дикагIа йола оамал, говзалаш Iомае. Цу тайппара, черсий аьланга Закъашага дIавенна хиннав са наьна — да Саутиев Товбот а цун цхи шу даьннача хана. Цун барайтта шу дузача дийнахьа берстача дина тIа а хоаваь цIа а воалаваьз даьй болча. (Из вийнав граждански тIем тIа). Из тайпа масалаш дукха да. Цар тешал ду дуккха ха хьалха деиз гIалгIаша кхыча къамашца доттагIал леладара. ХIаьта мел дукха гаргалонаш я гIалгIаштен хIираштен юкъе? МассагI къаман кхалсаг йоалаяьй гIалгIаша хьа?!

Чокхий — бустамаш, шалта — тIехкар, гIовтал, пезг-маьчий гIалгIаша хьанйца деций Кавказе дахача кхыча къамашкара? Мохк вIашагIа а теха аьла харжа аьнна гIалгIаша яь хинна ваIад юкъагIа бокх а хьоарчабаь, вира тIа а хайна вахача цхьан ГIаьзга йоахаяьеций? Йохаяьй! Низ барашта низа нийшараша тийнна, йоал а иштта дIаьккхай вай даьша. ХIана? Из зуламе наха Iоткъам беш, сага сий лохдеш хиннадаь.

Массадолча хIаман а шеший ха я. ВIаьсти йохь ца елча даттIац зиза. Кхача бездача доалга дIа ца кхаьчача чутакхац тохкам. Дегага балагIайгIа, сагото еча мара белхац бIарг. Иштта ший ха кхаьчай тахан вай дувцачун а. Кхаьчай совнагIа, ца эшаш, наха Iоткъам беш царех цхьадараш сина совдаларца. Цудухьа чIоаттIа лов укх лоархIамеча деша къаьна а къона а мел вар оарцагIа а ваьнна дувцилга, къоастаделга, чIоагIделга, воаш воашта еттача баргалех вай мукъадалга, тIехьа тIайоагIача тIехьенашта кизга санна къоагабеш вахара никъ цIенбелга.

Даьй гIалаташ тIехьенех нхад, ухарг а да адамаш мел дахача хана. Хьаэцаргда вай «Кераста дешар ма деша, парте, комсомоле, пионералла ма гIо» яьхараша воашта даь «пикаш». Цу хана вахара, заман мах бе, кердача советски Iаьдало денар довза ца хайнараша юхьIаьржача оттайир, заманна гаьнна тIехьайнтар шоай тIехьенаш. Из дар зиза теха тоабенна латтача сомий гаьна тIа шийла лоа дилар санна. ХIанз хов царна из «кераста» дешар ца хиннилга, хьаькъал, говзал Iомаелга, Iалама къайленаш йовзар хиннилга.

Хозадар, дикадар, тIехьенена дусаргдар, мехка а халкъа а пайдане дар да тахан вай къоабалдаь хьаэца дезар, вайна эшар. Царгара дIа мел иккхар дIадаккха деза овла ца буташ. Цо мара хоздергдац, аттача доаккхаргдац халкъа вахар.

Саг йоалаяр, маьре яхийтар, хьоалчагIа дар... Саг йоалаяьчоа а маьре еначоа а цIаккха дагар ца доалаш дегашка дувшаш деиош да уж. Цхьабакъда, дукхагIча даькъе дега вас йолаш, гIайгIане хул уж тахан вай вахаре. ХIана хул? Хул вай воаш уж иштта даьндаь. Со валлац се хьа а къоаставаь шо, ала. Шо санна ва со а са дезал а.

«Хьанаьхка саг ехаш 5000 сом, берста устагIа, хьоара гали, 50 пачка чай, шекара пунт ений», оал вай. Из лу шийга долчо. Доацачо фу де деза? Цо а цунца яхь а лаьце нахагара доакхх юхалург. Фу хул цунах юххера а? Цатоамаш, Iоттараш, тIехбеттамаш мара хIама хилац.

Е дас а нанас а ший бера кходаь хIама леладергда аьнна моттац сона. Цудухьа дуккха а дикагIа хургдар из гIулакх хоза вIаши дага а баьнна шинна а дезалаша, нахагара юхалург а ца доахаш, шоай торонашка хьежа хьалхара юхьига царна хиланза даргдоацар вIашагIа теха уж Iоховшаборе. Битал уж шоаш, шоай алапеца. Ма дехал царгара доккхий хьоалчагIашш загIаши! Шо шу, кхо шу далалехьа лерттIа, сагагара новкъо стал а ца эшаш баха ховша торо хургья цар. Фу хала да хIанз сискал яа, коч-хачи духха.

Мишта хул тIаккха саг йоагIача? Хьалха сона дагадолгIача хана кхалнаха котам, москала боргIал (бехкеча), е чIаьпилгий шу хьора. Из хьора цу хана наьха торонаш йоацандаь. Йийхача сага шозза дувха тIехдаьлча а кхозза барзкъеи шин метта портали лора. Цу барзкъашта юкъе цаI мара зипа барзкъа а хилацар. Вахар тоа ме лу лакхдеш, лакхдеш къамарге хьалкхоададаьд вай из гIулакх хIанз. Холодильникашкен телевизорашкен дIакхаьчад. Цунга хьежжа лакхденнад даларэцар а. Хьалха тайпана юкъе дIа-юха дала дага ца хинна хьоалчагIа - загIа а динза даргдоаца гIулакх а хинна дIаэттад хIанз. Эшача устагIа, бежан, юхалург ахча ший тайпан, гаргарча сага далар-м гIулакх ма дий. ТIаккха фу хул цох, вай вIаши гаргадахкар хул е хийрадалар хул? Сона хетачох шоллагIдар хул.

Цига гаргара-гаьнара нах хьатIабех. ков диззе. Дулх — хьалтIам, пирог, чай, цхьа наггахьча мала пела. Малав хIанз из деррига даа торо йоацаш? Саг вац. Мичаб сакъердам: пандар - ловзар, уралатта мехкарий (уж-м Iоховшабе а мегаргбар) бегаш, сакъердам? Цу хьакъехьа ший статья тIа дика аьнна Аушев Султан - Хьамида. Боккъалдар аьнча фу хиннад вайна?

Ханнахьа вIашагIкхийттача йоIои зIамигача сагои чIоагIа лард йолл шоай дезалла. Ханнахьа хьахул бераш, уж къона болашше хьалкхув уж, вихара новкъа бовл. Таханарча дийнахьа дуккха эзараш нах дукхагIа хургбар вай къаман уж ордоши - ехамаши вай сов тIехдаьха децаре е вIалла доацаш хиннадаларе. Цхьа эппаз цуи доалахьа дацар аьнна аз айса гаргадо ергьяр мегаргволча сагаца. Ахченруэкъеи дац керттердар. Безами, эхьи - эздели да! Уж ца хуле ираз хургдац, дунеи да хьо вале а. Иштта сона доастама хет вала ца везар веннача наха доаладаь бежан Iо а теха дувш бIаргадайча. Сай низ дIакхаьчача вала ца везар веннача цIий а доаккхийтаргдацар аз. Цу хьакъехьа сона нийса хетац бIаррчача дийнахь - бус вон тIа баьхкаь нах уралоаттабелга а. Кодам баь ваьннавий — дIагIо. Иштта леладу из нохчаша.

Аз лакхе ма-аллара, цхьадараш нийса кхета ца деш санна хет сона газето дувцарех. Сона хетачох царех цаI венначун дакъа цIадар. Ший венна саг-м ше тIагIоргволча бакъахьа ва. Цхьабакъда, цкъа мичча хана байнарий тIехкаш цIакхахьар цхьаккха а дац. ДIавеллачул тIехьагIа юхахьавахар а хетац сона нийса. Сона хетачох уж тайпа декъий цIакхахьар да газето дувцар.

Газета тIа дуккха а хIамаш белгалдаьхад халкъа Iаьдалаш хоздеча бакъахьа хеташ.

Хоза да ший дегагIозал гаргарча, бовзача - безача нахаца екъар. Сона а соца хиннача довкъосташта а боккха тоам хулаш вIашагIкхетар хилар дукха ха йоацаш Аушев Султан - Хьамида цIагIа. «Сердало» газета тIа вай дувцачох лаьца статья язъьча С. Аушева цIагIа (Цхьатарра дийша йисте а баьнна цIабаьхкабар цун къонгаш. Цхьанне юридически факультет яьккхай, хIаьта вож ши воI тIема училище а яьккха, Советски Эскара эпсараш а хинна цIабаьхкабар. Кхо воI ва лакхера образовани а йолаш... Из ший а ший цIен-наьна а дегагIозал шийна беза, хьаштдола нах чубийха че йир Аушева. Ший къонгаш бовзийтар доттагIашта. Царна шийна хьаштдола нах а бовзийтар. Фусамдаьшта а хьаьшашта а тоам болаш дукхача хана дицлургдоацаш хилар из хоза вIашагIкхетар.

Из тайпа доацаш а хул вай вIашагIкхетараш. ДIавеле во хIама а дий тоIIаваь чувоал. Суд тохх. ЦIа-ма венне а доккха хьоалчагIа ду цун даьша дика хIама карагIдаьнна из цIавеча санна. ТIахьийхараша устагIий кхухь, «цIе лечараш» Iокхувс цу «доккха хIама» карагIдаьнна цIавенача. Сендухьа?! Из а хет сона эсала, доастама гIулакх. Цун дезала-м дегагIоз хийла лаьца ваьллар цIавар. Мехка, халкъа йий из дегагIозал? Яц. Цо ший хьаьналча къахьегамца шийгара даьнна гIалат декхе, нийсача вахара паькъа тIа воале тIаккха кхыдар да.

Тхона уллув ресторан я. Делкъийга цига хIама даа хьогаш ха йоагIа сона а са новкъосташта а. ХIана? Iо а хайна, паргIатта хIама а диэь цигара араваладц наггахьа мара. «Э-э, хьанаьхк-» аьле яй цхьанне шуша Iоттайит истола тIа. Со-м мича венав мала. Со-м сай балхара делкъийна хIама кхалла ма венавий. Эший сона цун шуша? Эшац. ТIаккха из-м дукхагIча хана юхадахьийта дезаш а ма нийслой шолхленца. Дий сога ахча? Сога-м сом е кхо сом мара мичад. Из гIулакх а цIендаь дIадаьлча нийсагIа хургдар. Фу эш, мала эш ала. Хьай гIулакх а де. Дуэ-даа, моле-мала.

— Нус бIаргаяйрий хьона? — хьатт сога саг еначара цIавеча. — Йовизар, — оал аз. Кхы фуд са ала? ХIама дац. Из-м цига саьи чу а этта латташ ма йий шифонах а хьаьрча. Хьалха-м хиннадац иштта.

Цу хьакъехьа сона хетачох хоза хургдар мехкараша нус ара а яьккха, йоIа бе йоаллача подноса тIа латташ шампански шуша а йолаш, бехкерчоа, наха лоархIаш, сий деш волчоа а балха тIа гIорваьннaчоа кад а ботташ, ловца а боаккхийташ нус йовзийташ хилча. Цо цу ханна йовлакх луш хилча фу хургдар цул дезагIа. ХIанз несараша совгIата удаеча крипмена костюмелла нейлона кочамели дезагIа хургдар сона иштта несас денна йовлакх, молаш мел долча маларал чамегIа хургбар цо Iобетта молаш бола кад.

ХIанз саг йодача, йоагIача йIаьха гIадж бе а елле хьотт цхьа воккха саг. Цо шийга дIаэц ковна доал. «Чикъ» доаккхаргдац, оал пандаро, тIадам Iочуменнар укх коара гIоргва, оал. Шийна хьаенна дулха чIегилг а йиэ, чаь пела меле хьоалчагI деча вена миска лаьлле цIавода. Из да вайх дукхагIчар дер. Иштта фусамдаьша деш дола гIулакх сонатара хет, хьайгара доагIар хьа а дале яхийта, япачоа.

Хьаша... Эза хIама я. Сий долаш ва лерттIа вола хьаша. Цхьабакъда, кIезига бац Iохайше хьа хьаьна сисал а йиэ, шийна хьа цIагIа бIаргадайна дар а доацар а айлаюкъе дувцараш а. Духьал белла а белаш, дагахь сардараш. Цхьаннахьа зулам а деш хьои хьа дезали баьгача а сагота боацаш шоашта аьттув лехараш. Хьаша ше вале цIен хила веза. «Хьаьша даьр — сона даьр» яьхад вай даьша иштта хьаьшех.

Доккхача хьаькъала да а е цхьаккха дешар дийша а вацар са да. Тахан санна дагадоагIа сона тIема хана герзашца кийч а бенна тхойцига вена шинъ цо хьоаваь. «Сийдоацаш, халкъа а мехка а пайда хьабаргбоацаш нах да шо. Кхы укх коа а ма дувлалаш!» аьлар са дас царга. ХIанз хов сона цуи хьаькъал хиннилга а гаьна гуш хиннилга а. Мел зуламаш дийннад маьршача наха цу тайпарча хьаьшашкара? ХIаьта кхыча къамах яхилга вIалла юкъе а дагIац. Са эггара везагIа вола доттагI кореец хиннав тахханалца. ХIанз вIаший бувзам беце а из хувцаргволаш саг хиннавац са. Стихотворени а я са цунна хетаяь. Вай цхьа халкъ да — советски халкъ — вежарий халкъ. Цун доттагIал чIоагIденнад хьаьналча балха тIа, молха алана юкъе. ТIаккха къерда йиш йий къамаш?! Эггара халагIча хана вай къаманна гIо - новкъостал даьд эрсий къамо, украинцаша, кхыбараша. Граждански тIем тIа, Сийлахь - боккхача Даймехка тIем тIа шоай илдара дегIамаш Iодийхкад вай мехка миI-миIнигерча къамех болча кIанташа лоамаш, цар сийле лораеш, вай тахане бахьанце. Иштта Росси, цун сийле лораеш балканий лоамашка туркашта духьала, Гаьнарча—Малхбоале эрсий - японски тIем тIа деиз хьа а цул хьалхагIа а лира тIемаш даьд вайнаха эрсашта уллув, баламах балам а теха.

«Заманца тарвала гIийртар — ваьхав, къийсар — вайнав» яьхад вай даьша. Геттара дика хургда массава оарцагIа а ваьнна, тахан заманца тарлургдар хьа а эцаш, тарлург мел доацар вахара юкъера вай дIадоаккхе.

М. С. ПЛИЕВ,
писатель.

Оренбургера Советски Союза малхбузен доазон тIа кхачалца 2750 километр йIаьха хургья 1978 шера СССР цхьайолча районашкен, хIаьта иштта Венгре, Болгаре, Польше, ГДР, Чехословаке советски Iалама газа хьалхара кубометраш дIакхоачийтаргйола ше санна кхы йоаца йоккха газопровод. Из санна йола объект хьалъеш хургья СЭВ членаш долча мехкий кхоачамца а низаца а.

Кердача газови магистрала трасса халача Iалама хьалашка юлларгья. доккхийча хина духьаленех — Волгах, Донах, Днепрах, Днестрах — чакхбовла безаргба газ юллараш, хIаьта 120 километр йола газопровода участок Карпатски лоамех чакхйоал.

Газопровод йилла ялар доккха хIама а хинна дIаоттаргда СЭВ членаш долча мехкаша дIа-хьа леладу гIулакхаш шердеча а йоккхий бедала базащ вIашагIтохача а. Хьаелаьрхача газопровода трассе хьакхаьчай социалистически мехкашкара хьалхара гIишлон отрядаш.

СУРТА ТIА: ГДР-ра специалисташ баха поселок.

АПН сурт.

ДЕПУТАТИЙ ДЕШАР

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутатий кхаь даькъах ши дакъа духхьашха харжаб автономни республика паччахьалкхен лакхарча органе. Дукха ха йоацаш депутатий де дезарех лаьца семинар йир Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо.

Семинар хьаеллаш республика Лакхехьарча Совета Президиума председатела **Х. Х. Бокова** белгалдаьккхар дукхача депутаташа шоай округашка болх хьинаре дIаболабаь хилар, уж шоай харжархошца вIашагIкхетар. Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета хьалхарча сессе итогех хоам бир.

Нов. Бокова къона депутаташ тIахьийхар экономика, культура бокъонаш дикагIа йовзаргйолаш шоай знанеш лакхъяра, шоайла хьалха болх баьрий опыт Iомаяра.

Цул тIехьагIа семинаре лакъа лоацараша ладийгIар республика Лакхехьарча Совета Президиума секретара **Г. В. Склокина** яьча докладага.

Автономни республика Госплана председатела **Е. В. Брыксина** дийцар 1975 шера халкъа боахама план кхоачашъярахи республика экономика а культура а дIахо дегIаяра перспективахи.

Къонача депутаташта консультаци ялар къахьегамеи жилищни законодательствах.

КУЛГАЛХО НАХАЦА ВIАШАГIВЕТТАЛУШ ХИЛЧА

Политически балха юкъе кулгалхоша шоаш дакъа лацар — из я наха дагардар дикагIа ха, коллективана дикагIча оагIорахьара влияни е паччахьалкхен планаши социалистически декхараши дикагIа кхоачашде царга йиш хулийташ йола традици.

ЛоархIаш хилар, дика кийчо яь хилар, саготагIа йола политически тема коллектива балхацеи декхаращцеи ювзахар — цу гIулакхаша толам боаккх кулгалхоша деча къамаьлий. Наха шоай кулгалхошка итташ хаттараш ду, хIаьта царна кхы гаьна ца доахаш цигача жопаш а тел.

Столицерча Баумански хоржамий округерча харжархошта хьалхашка ше къамаьл деш Л. И. Брежнева къаьстта а лоархIаме да аьлар къахьегамхошта телаш йола политически информаци эргайоахаш тоаяр, кулгалдеча болхлоша къамаьлаш дарца царна идейно - политически кхетам дикагIа балар.

Организаторски кхетамеи балха принцип цаI хилар кхоачаш а деш, предприятей кулгалхоша денна дIайовзийт парте чурен арахьарен политика, ийслагIча пятилетка экономически социальни проблемаш, къахьегамхой низаш тIадерзаду КПСС XXV съезда баха боагIIача тайпара накъабахийтар духьа.

Партийно - пропагандистски гIулакхашта юкъе шоашкара доагIIаш дола дакъа лоацарашта — къахьегамхошта хьалхашка хан-ханнахьа политически докладаш ераштa юкъе ва СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химкомбината директор Л. А. Шилов. Алхха укх цхьан шера 12-зза хиннав из комбината болхлошца вIашагIкхийта. Виъ эзар гаргга саг — комбинатера берригаш а хIана бац аьнна бола болхлой хиннаб цо къамаьлаш деча хана гулбенна. Кадрай бехктокхам лакхбаро, партийнии паччахьалкхени дисциплина чIоагIъяро, берригача болхлошта юкъе шоаш хиларо, социалистически яхьа низ айбаро коллективага торо хилийтар ийслагIа пятилетка ханал хьалха кхоачашъе.

Дуккхача кулгалхой балха практикана чIоаггIа юкъеденад къахьегамхошта хьалхашка политически къамаьлаш делга, шоай ханнахьа уж цадича цхьа хIама эшаш санна хул уж. Масала, «Красный молот» завода директора Г. К. Веденкое 20-зза гаргга къамаьл даьд укх шера заводан цехийи участкайн болхлошта хьалхашка. Цо дIадоладаь гIулакх хьал а лаьца, коллективай членашта идейно - политически кхетам луча дакъа лоац кхыча кулгалдечеи инженерно - техническии болхлоша.

Къахьегама коллективашта юкъе кхетама болх хьинаре лелабу, пятилетка заданеш толаме кховчашъяра хадданза оарцагIбоах къахьегамхой Старопромысловски района кулгалхоша: Ю. А. Лутовинова — буруб тохара балхий Старогрозненски управлене начальника, М. М. Торчинова — опытии экспериментальни завода директора, О. Д. Исмаилова — Ташкалински АТК директора, кхычар. Болхлошта хьалхашка хадданза къамалаш ду, къахьегама коллективашка кхетам балара дешаш творчески къестаду «Нефтегазпромавтоматика» СПКБ опытни завода директора Ю. А. Махоника, вагонни депо начальника Н. И. Радвана, ДСУ-I начальника Г. Д. Альтемирова.

Город Грознера дукхагIбола кулгалхой цIенхаштагIа леладе баьинаб шоай идейно-теоретически боарам лакхбара гIулакх, кIоаргагIа тохк цар коллектива членашта идейно-теоретически кхетам балара проблемаш, кхетам балареи боахамеи дешаш къестадара никъ. Кулгалхой иштта айхка болхлошца бувзабенна хиларо производственни дисциплина чIоагIъю, кхоачашбе дIабеннача балха хьалхара хIаране бехктокхам айбу, ергигача производства эффективность лакхъю. Хьалхашка латта декхараш кхоачашдара тIаберзабаь цу тайпара идейно - политически болх бу нахаца: «Чечинггаз» яхача треста управляюще Х. И. Экажева, «Электроприбор» завода директора Л. Н. Перепечаева, хIамаш тегача производствай объединене генеральни директора А. И. Бабаджанова.

Дуккхача кулгалхоша даим ког гIортолга ю къахьегача коллективех, царна хетараш теркалду, ха корайоагIа царна болхлошца къамаьлаш де, уж бахача цIагIа, общежите чубаха. Нахаца беш бола кхетама болх лерттIа вIаштIехьбоахача предприятешка болх боарамагIа лел. паччахьалкхен планаши социалистически декхараши кхоачашду. Докладчикаш, пропагандисташ, политинформатораш а болаш болхлошта хьалхашка кулгалдеча кадраша къамаьлаш даро чIоагIъю идеологически балхо боахама планаш кхоачашъяра еш йола воздействи.

Республика массе метте цхьа политди оттадара хьакъехьа парте обкома бюрос соцам баьчул тIехьагIа деиз кхы а дикагIа тоаденнад кулгалхоша къамаьлаш делга, уж массаза а шоай хан-ханнахьа деш да. Лекцеш, докладаш, беседаш каст-каста е баьинаб министерствай, ведомствай, предприятей кулгалхой гаьнарча бригадашкъ, фермашка, цехашка, участкашка, хIаьта из къахьегамхошта кхетам балара боккхача лоархIаме да. БIарчча цхьа политди оттадаьчул тIехьагIа дIададахача цхьан шераи ах шераи 180 эзар гаргга саг ладуэгIаш а волаш диъ эзарзза совгIа политически къамаьл даьд алхха гор. Грознерча партийни комитетий докладчикаша. Город Грознерча партийни комитеташа шоай балха юкъеденад моттигерча вахара тайп-тайпарча оагIоех лаьца болхлой коллективашта хьалхашка министерствай, ведомствай, предприятей кулгалхоша юкъ-юкъе отчеташ телга.

Город, район, юрт дегIайоалаелга цига вахача хIара саго къоабалдеш гIулакх да. Цудухьа кхетадеш да, пятилетка заданеш промышленностои юрта боахамои кхоачашъелга дезаш, дIахо хьалдергдолча гIирсашца, торговле, транспорта, бахача наха бытовой гIулакхаш деча предприятей болх тоабарца, культура дегIайоалаярца цар къаьстта чIоагIа хьашт хилар.

Май-июнь беттaшка министерствайи ведомствайи 17 кулгалхочо 35-зза къамаьл даьл, городерча йоккхийча предприятешка. Къахьегамхошта хьалхашка кулгалхоша яь отчеташ дика чакхъяьлар юстице министра И. А. Албастова, моттигерча промышленноста министра Б. М. Бузуртаева, торговле министра Ф. В. Мирчева, юрта боахама министра Д. Г. Завгаева, культура министра В. А. Татаева. Кулгалхоша болхлошта хьалхашка телача цу тайпарча отчеташа юкъарча декхарашта уйла тIаерзаю наьха, лакхду цар къахьегамеи граждански хьинар.

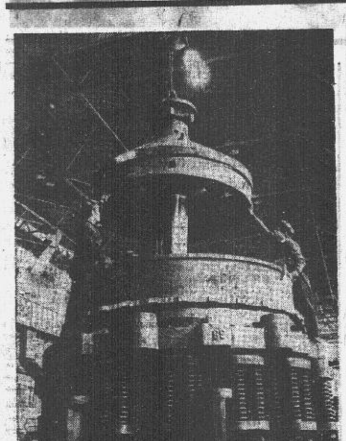
Шолхонца пайда бу отчеташа. Уж я къахьегача коллективашта информаци тела средство а кулгалдеча кадраша шоашта кхетам балара дика форма а. Цхьабакъда кулгалдеча кадраша къамаьлаш делга вIаштIехьдаккхара хьадда система йоацаш йола моттигаш геттара дукха я.

Цхьайолча юххьанцарча парторганизацей, партийни комитетий яц къахьегамхошта хьалхашка кулгалхоша къамаьлаш ду графикаш. Коллективай членашта идейно-политически кхетам балара масса а бизза пайда эцац инженерно - технически болхлой, специалистий торонех, къамаьл де дIаоттале хьалхагIа инструктаж лац докладчикашта, къахьегамхоша уттаду дешаши тела предложенеши тахкац, уж кхоачашъеча тIахьожам лоаттабац. Цудухьа кулгалхоша ду къамаьлаш безаме доацаш, кIоарга анализ ца еш, наха юкъе информацеш кIезига кхухьаш хул, идейнотеоретически боарам лоха болаш, предприяте, района декхарашца хьадда бувзам боацаш хул.

Халахете а, хIанз а ба къахьегамхошта хьалхашка шоаш политически докладаш ца еш, цхьаннахьа а ца дешаш, нахаца беча балха тIа со аьнначара, ше яхар кхоачашдайта гIерташ, административни гIулакхаш чакхдоахаш, тIайеча решеней морально - политически тIехьале теркал ца еш бола кулгалхой. Машар хила мегаргболаш хIамаш дац производственни планаш кхоачашъяра хьалхара бехктокхам цхьаццайолча моттигашка коллектива политико - моральни хьала, социалистически яхь дегIайоалаяра, къахьегамхошта тIа-тIа дукхагIа эшараш кхоачашдара хьалхарча бехктокхамах искусственно дIакъоастабе гIертилга. Цу тайпара кулгалхой бокъонца авторитет йолаши лоархIаши хургбац. Къахьегама коллективерча общественни отношеней «Конструктор», дика организатор, ший болаш бола хьехам наха дIалуш хила веза кулгалхо. КПСС XXIV съездо къаьстта уйла тIаяхийтай боахамеи политическии гIулакхаш цхьан лерагIа лела дезаш хилара.

Уж хьехамаш кхоачаш а деш, парторганизацеша тоабаьб къахьегача коллективай членашта юкъе беш бола политико - хьесама болх. Из баржарга диллача нах дукхагIа чулоацаш, чулоацамга диллача кIоаргагIа, хьахулрашка диллача пайданегIа хиннаб. ХIанз «КПСС XXV съезда даха ма-доагIIара накъадахар духьа лелаеча социалистически яхьа хьакъехьа» баьча КПСС ЦК соцамца дувзаденна берригa болхлой, колхозхой, инженерно - технически болхлой яхьа юкъеоза беза царех хIаране шоай хьинареча къахьегамца ийслагIча пятилетка планаши социалистически декхараши кхоачаш а тIеххкоачаш а дара юкъе оидо дакъа лоацаргдолаш.

П. ХОРОШИЛОВ,
КПСС обкома инструктор.

Советски Союз—езача машиностроенена дукха продукци лоаттаю мохк. Цо лоаттаю доменни, хIама оаташи-Iоахьаши, агломерационни кузнечно - прессови оборудоване, йIаьйхачеи шийлачеи проката станаш, цахаддаш болата разливка ю установкаши, кхыяраши. Цу оборудованех дуккха дукхагIъяр Урала предприятешка хьа а йий Экономически дIа-хьа новкъостал дара йолча Совета членаш долча мехкашка дIаух.

ЦIи хеза йолча «Уралмаш» яхача производственни объединене, цун керттера предприяти я Уральски еза машинаш хьаю завод, социалистически доттагIала мехкашка прокатни станаш, экскаваторaш, цахаддаш болата разливка ю установкаш, доменни пишкашта лаьрхIа электропушкаш, иштта кхыйола оборудовани дIайохьийт.

«Уралмаша» специалисташа дакъа лоац вошал леладеча мехкий металлургически предприятешка чоалхане установкаш дIаоттаярен царга болх дIаболабайтарен балхаш кхоачашдеча.

СУРТА ТIА: ПНР яхьийта лаьрхIача дробилкана монтаж еш латт Уральски еза машинаш хьаеча заводе.

Э. КОТЛЯКОВА сурт.
АПН.

ДЕШАРХОШТА — АТЕИСТИЧЕСКИ КХЕТАМ

Ховш ма хиллара, керда саг — коммунистически общества гражданин хьалкхевара проблема айхха ювзаенца я буржуазни идеологена а наьха сакхетама чу дIаяхача замах дисача воча гIулакхашта а духьала къовсам лоаттабарца. Царех наьха сакхетам чу дукхагIа дIаьхлу дына гIулакхаш.

Дешархошта атеистически кхетам балара даькъе боккха бехктокхам тIалатт хIанз хьехархошта, производственни дешар Iомадеча мастерашта, воспитателашта, профтехобразоване система дешара заведеней кхыболча болхлошта.

№ 7 йолча Грозненски профессионально - технически училища коллективо цу хьакъехьа Iоаяьй балха опыт.

Цу училище кийчбу монтажникаш, телефонисташ, операторaш. Училища хьехархоша, кагирхошта болхлой профессеш Iомаярал совгIа, чIоагIа йоакхо ю уж коммунистически мировоззрени йолаш хьалкхебара, царна атеистически интернациональнии кхетам балара. Из болх дикагIа бара дездарий план я оттань. Из лерргагIа кхоачашъеш я. Цул совгIа, атеистически историческии кружокаш я вIашагIъекка болх беш. Кружокашка мел боагIараш лекторски групне вIашагIтехаб. Цар тайп-тайпарча тематикагIа сайренаш кийчъю. Докладийи лекцейи тематикагIа касирхошта идейно - политически кхетам баларал совгIа, цар знанеш йIаьхий ю, хьамсара Даьхе кхы а дукхагIа езайолийт.

Кагирхошта чIоагIа сакъердаме а хеташ чакхъяьлар, масала, укх темаех хинна сайренаши диспуташи: «Искусствеи дын», «Космосе бода никъ» «Даьла волаш хилар мишта бакъдергда?» «Мишта ваха лови вар хьо?» иштта кхыяраш.

ХIара шера тоалуш, цхьан лостамах берзаш латт атеистически болх. Цунца лостам телар а из вIаштIехьбоахар а хьехархойи лекторийи лаьрхIа йола атеистически комисси я. Комиссена юкъебоагIа дешархой Татьяна Жбанова, Люба Даурбекова, Ася Сусаева, Ольга Морозова, Башир Зязиков, иштта дуккха кхыбараш а.

Клубе болх беш я кхо секци: «Исламе цунна еш йола критикеи», «Керастди», «Къона лектор». 46 дешархо юкъевоагIа «Атеист» яхача клуба. ХIара бетта «Атеист» яха газет арахец дешархоша.

Дешархоша чIоагIа теркам тIабохийташ ладийгIар «ДIаяхача замах юхедиса во гIулакхаш малагIаш да?» яхача темагIа хьехархочо А. С. Насаева йийшача лекцега.

Дешархошта марксистско-ленински мировоззрени луча къаьстта боккха лоархIам болаш я обществоведени эстетически кхетам балареи урокаш. Атеистически темах долча литературах пайда а эцаш чакхйоах урокаш хьехархоша. Дукха ха йоацаш хиннача занятешка училища хьехархоша дика пайда ийцар нохчий писатела С. Бадуева кхолламах. Дешархой къона дегаш тохаделийташ яр С. Бадуева «Бешто» яхача повестах хьехархочо яь беседа. Цул тIехьагIа «вахара бокъдолчохи дына фаьлгехи» яхача темах сочинени язйир дешархоша. ДукхагIа болча кагийча нахеи мехкарашеи шоаш язъьйча сочиненешка къаьгга хьахьекхар дынах доалаш дола зеи Iилман низи.

Дешархой даьшца - ноаношца айхха бувзам а лоаттабеш чакхбоах педколлективо идейно - кхетам балара болх.

Дика пайда лу Iилман атеизмах йолча выставко а. Къаьстта дешархой теркам тIаозаш яр «Хьаькъало хьатIаэцац», «Ешап», «Эрсий писателаша дынах фу яьхад?» яха а иштта кхыйола а выставкаш.

№ 7 йолча профтехучилища педагогически коллективо къонача тIехьенна интернациональни, атеистически кхетам луш беча балха формаех лаьца кхы дуккха а дувца йиш я. Уж хIанз а цу балха керда формаш лохаш ба. Цу хьакъехьа хIанзле а тоъал хIама карагIдаьннад хьехархошта. ТIехь - тIехьа дукхагIа хул дына духьаларча темаех лаьца йола докладаш кийчъе безам бараш дешархошта юкъе.

В. САЙДАЕВ,
Республика профтехобразоване управлене инспектор.

Къахьегама вахте а этта

КПСС XXV съезда сийна къахьегама вахте эттача «Чечинигушпромстройматериалы» яхача производственни объединене аьшкабетонни конструкцеш еча завода коллективо дика къахьегама толамаш доах укх деношка.

Продукци яккхарен цунна реализаци ярен бархI бетта план 102,5 процент кхоачашъяьй коллективо. Планал совгIа продукци маьхала яьккхай 155 эзар сома.

Яхье яьннача коллективашта юкъе хьалхле лелаю Т. М. Беликов керте латтача аьшкабетони цеха коллективо. Духьал цу цхьан коллективо 112 эзар сома планал совгIа продукци еннай. Шоай нормаш 140 — 150 процент кхоачашъю формовщикаша Филиппова Тамарас, Демичев Василе, сварщика Попов Анатоле, арматурщикаша Докаев Авалус, Индербиева Зайнапа, кхыбараша.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

ДИКАЧА НАХАХ

КЪОНА МЕХАНИЗАТОР

Сан ; боади вIашагIкъасташ меттара гIеттар Мувса. ЦIеиъюккъе дIа а этта негI мукъадоаккхаш цхьа кIезига зарядка а ян, ший кулг-юхь дилла, хIамаш тIаювха волавелар из.

—Хьо ма Iуррехь гIеттав ва кIаьнк, — аьнна дехьа цIагIара хьайистхилар Мувсай нана.

— Виталахь со нани тахан, — аьлар воIо, — со-м хIанз а се тIехьависача санна хетащ ма вий...

Цул тIехьагIа дукха ха-м яьнназцар 18 шу даьнна къона механизатор Экажев Мувса «Экажевский» совхоза шоллагIача отделенерча цхьоаллагIча бригада кхашка гIолла трактора тIа а вагIаш чуйна лаьтташ оахаш лелача хана. Тоъал оахам даь вашнавар Мувса новкъостий хьакхаьчача хана.

— Хьажал, ше яьхар кхоачаш даьдий! — йоахар новкъостех цхьанне. — со-м цо селхан бегаш бу мотташ ма варий.

— Хьа бегаш сона хац, — йоахар шоллагIчо, — сона ховра хIама дац хьона, тахан массарел из кот ца воале...

Хила а хилар из юххера шоллагIчо яьххача тайпара, планагIа 3,7 гектар йолча, ворхI гектарага дIакхоачаш лаьтта аьхар цу дийнахьа къоначa механизатора.

Хана къона вале а, цхьабакъда, балха тIа къаьначарел тIехьавусаш вац зIамига саг. Мувсай керттера дар фуд аьлча, из да ший болх дукха безаш хилар. Дукха еза зIамигача сага ший «ДТ-54» яха къаьна трактор я. Из боахаме йола дукха ха яле а, цIеначa трактораша дери ца дери деш я из, тахапарча дийнахьа. Из иштта хIанад аьлча, дийнахьа-бийсан ший мукъа йола минут цунах воаллаш зIамигача сага йоккхандаь. Дийнахьа ший болх чакхбаьннaчул тIехьагIа, массанахьа даьтта хьакхе, тоха мел дезача кулг техе мара чуводац механизатор. Цудухьа дукхагIа долча деношка шин норма лаьтта оах цо.

ДIадахача шера Назрановски профессиональни технически училище трактористий курсаш чакх а яьха из балха вера ше хьалкхийнача Экажкъонгий-Юрта. Цу хана денз шийна тIадилла моллагIа декхар дикеи тIехдикеи кхоачашдеш хьавоагIа Экажев Мувса.

Ший ханара кагий нах ба Мувсайца цхьан бригаде болх беш. Уж ба къона механизатораш Кациев Ахьмад, Богатырев Руслан, Кациев Къамбулат, иштта кхыбараш.

Тахан, массанахьа вай мехка парте XXV съезда сийна яхь яьржача хана, шоайла яхье а баьнна къахьегаш ба вай бувца къона механизатораш а. Шоай низи хьинари кходеш бац уж ше — шийга хьалхле халийта гIерташ. ХIанз укх сахьате царна юкъе хьалхле Экажев Мувсайга яле а, белгалдаккха дезаш да, вокхар доаха толамаш а доккхий хилар. Масала, дийнахьа 4—5 гектар оахам ду къоначa механизатора Кациев Ахьмада, хIаьта йиъ гектарал кIезигагIа хилац вокхар а. Бакъда пох дог Iабаш бац кагий нах. Цар массане а уйла я ди массаз дала дикагIа къахьеге тIа-тIа шоай къахьегама овсарле лакхъеи.

Совхоза дирекце приказагIа оахам дика дарах алапел совгIа 20 процент ахча хьожадаьд къоначa механизатораштa. Цу гIулакхо кхы тIа а дегаш айдаь, шоай торонех бiэза пайда эцаш къахьегаш ба вай бувца кагий нах.

Боахаме ше болх бу цхьа шу мара деце а дукха дика гIулакхаш карагIдийнад Мувсайна. Цудухьа совхоза кулгалхоша сийлен грамоташцеи ахчана а кхыча а совгIаташцеи дукхаза белгалдаьхад цо хьега хьаьнала къа.

М. МУТАЛИЕВ.

ДЕГО ХЬИЙХА НИКЪ

1973 шера вайзар сона Шалински райопа «Предгорный» совхоза механизатор. Цу хана хьажкIаш чуэцаш яр цун звено. ХIаьта Оалхазар, кхай тIара хьажкIаех етта дIаухa машинаш озача тараза юхе латтар, машинаша дIакхухьа хьажкIаш мелий хьежаш.

— Гектара тIара мел хьажкIаш йоал ха безам болаш венав со укхаза. Укх шера хIара гектара тIара 45 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуя дош деннад оаха. ХIанзарчоа юкъера лаьрхIача 48 центнер йоал, — аьлар Оалхазара аз се шийна дIавайзийтача.

Цу шера толамца кхоачашдир Оалхазара звенос хьалхашка лаьтта декхар. хIара гектара тIара 46 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуерa. Цул кIезигагIа йоацаш хьажкIаш чуера соахка а.

ХIаьта фуд укх шера? Дика хиннаяц укх шера района дукхача боахамашкара хьажкIаш. Уж иштта хургьяцар изгахьа санна царпа доагтIаш дола доал даьдаларе. Из кхетаде атта да Оалхазара кхеяьча хьажкIашка хьежача. Лакха да хьажкIий гIадам, хIаране тIа юкъера лаьрхIача шиъ-кхоъ хьажкIа йоал. Хьийгача кIига хьежжа хьахиина беркат да из.

Хий дуллаш, оасар деш, удобрении тоссаш бIаьсти, деррпгача аьхки цхьа барт болаш къахьийгар звенорча механизатораша Дакаев Оалхазара, Витерханов Султана, Дашаев Iаьлас, Рамазанов Хьусена, Эльмурзаев Абус, Кагиров Мовладе, звеньевойс ше.

— ПланагIа хIара гектара тIара 30 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуя езаш дар тхо укх шера. Цхьабакъда тхой торонаш а лаьрхIа хIара гектара тIара 50 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуя социалистически декхар тIаийцал оаха. ХIанз чуэцаш латтача хьажкIашка хьежача гуш да денна дош тхога кхоачашдулургдолга, — йоах Мусалаев Оалхазара.

М. ЭПЕНДИЕВ.

КРАСНОЯРСКИ КРАЙ. Дунен тIа эггара йоккхагIа йола ГЭС хьалъеш латт Саяны яхача лоамашка. Цун проектни мощность 6,4 миллион киловатт я. 1978 шера электроэнерги лургья цо. ХIанз балхаш сихдаьд.

Саяно-Шушенски станци хьалъераша октябрь бутт хьатIаккхачале Енисей сунт теха дIакъовла лаьрхIад.

СУРТА ТIА: аьрдехьарча берда йистера котлован дIакъовлара деш латта лаьттанцара балхаш.

Ю. БАРМИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ХОАДАМБОЛАШ ПРОТЕСТ КХАЙКАЮ СОВЕТСКИ КХАЛНАХА

Ши шу гаргга дIадаьннад Чиле фашистски переворот хиннеи президент Сальвадор Альенде вийнеи. Мехка террористически режим оттаьй тIема хунто. Чиле патриоташи демократаши лувцаш чубехк, боабу, низаш тIалоаттаду, тIакхув царна. ХIанз а тIехьа набахтенашкеи концлагерашкеи Iазап озаш боахк эзараш чилийски патриоташ — маIа нах а кхалнах а. Хадданза телхаю сага моллагIа бокъонаш, сага сий доадеш дола гIулакхаш леладу.

Дерригача прогрессивни дунеина бохам баьккхаб Чиле Компарте Генеральни секретара сенатора Луис Корвалана упахцIено талхара хьакъехьа хиннача хоамаша. Цхьабакъда, дунеи общественносто протесташ ешшехьа а, Луис Корвалан хIанз а набахта воаллаву тIема хунто, дог-уйла чIоагIа долаш вола из саг цу тайппара физически вийна дIавакккхар духьа.

Советски кхалнаьха Комитето фашистски переворот хиннача хьалхарча денношке а денз хоадам боллаш бехке йир Чилера фашизм, чилийски военщина зуламаш эхь а кхайкадеш бехке ду. Цо хьинаре дакъа лоац Советски Союзе санна, иштта довзол дехьа а чакхйоахача чилийски халкъацарча солидарноста ерригача акцешка.

Комитето хадданза хунта зуламаш хьагучадоахаш выступленеш ю радио чу гIоллеи кепайоазон гIеи, протеста телеграммаш кхухьийт чилийски тIема хунтана керте латтачучга политически гIулакхашта лийца боахкараштa низаш тIалоаттадара духьала. ХIаьта иштта чилийски демократий бокъонаш лоранра новкъостал де дезаш йолча ерригача дунен халкъашта юкъерча организацешка кхайк. Комитето хьинаре дакъа лоац советски общественноста митингашкеи собранешкеи, чилийски патриоташта новкъостала ахча гулдеча.

Тахан вай юха а дIакхайкаю фашистски хунто Чиле леладеча зуламашцара воай эгIазали гоамали, хьадех Луис Корвалани политически гIулакхашта лийца мел боахкараши хьахецилга. Вай дIакхайкаду Чиле къахьегача халкъаца воай солидарность хилар. Вай хьадех демократии тIема хунто дIаяьха сага бокъонаши юха оттаелга.

ООН-о Дунен халкъашта юкъера кхалнаьха шу да аьнна хьакхайкадаьча 1975 шера кхы а боккхагIча низаца ек Чилерча демократически низий гадоахача дунен тIарча кхалнаьха оаз.

Укх шера июнь бутт юкъе бахача хана ООН Дерригдунен конференци хилар Мехико. Цига бар 149 паччахьалкхенера викалаш. Чиле халкъацара солидарность хьахьекхар Дерригдунен конференцеи общественноста форума — конференци хулча хана хиннача Дунен халкъашта юкъерча кхалнаьха шера «Трибунаи» балхо.

Дунен дерригаш а хIана дац аьнна долча мехкашкара яьхкача делегацеша массапе а цхьатарра бехке йир Чилера фашистски режим. Къаьстта резолюци тIаийцар цу дешах лаьца.

Мексика прогрессивни общественноста инициативагIа «Идельго» яхача столични театре вIашагIтехар фашистски режима духьала чилийски халкъо лоаттабеча къовсампарча солидарноста антифашистски митинг. Цига къамаьлаш дир Дерригдунен Машара Совета, кхалнаьхеи кагирхойи Дунен халкъашта юкъерча демократически федераце викалаша, Къилбаседени Къулбехьени Вьетнама, Кубай, СССР, Пуэрто-Рико, Мексика викалаша. Дунеи халкъашта юкъера конференцеш, форумаш, собранеш миччахьа хуле а, массе метте ек, екарг а я чилийски халкъа бакъ гIулакх хьаллоацаш йола чIоагIа оаз.

Укх шера августе Минске «Фашизмана духьала, лаьттан тIара чIоагIеи ниисхо йолеи машар бахьан долаш лоаттабеча къовсама юкъера кхалнах» яхача темаца лаьрхIа дунен халкъашта юкъера вIашагIкхетар хургда. Цига дакъа лоацараш хоадамболлаш хьадеха кийча ба Луис Корвалани политически гIулакхашта Чиле лийца мел боахкараши мукъа хецилга, мехка демократически низашта лоаттаю репрессеш соцаелга.

Дунеи халкъашта юкъера кхалнаьха шу чакхдоаккхаш хургья укх шера 20 октябрера 24 октябре кхаччалца ГДР столице, г. Берлине, хургйола Дунен халкъашта юкъерча кхалнаьха шера хетаяь Дерригдунен конгресс. Вай дог тийша да, дунен дерригача мехкашкарча делегаташа чилийски патриотий га доаккхаш шоай дош аргдолгах а Чиле хадданза сага бокъонаш телхаяра духьала, шоай даьхе паргIатеи ираз долаши йолаш бIаргагорга догдоахаш болча Халкъа цхьоагIонна тIехьа латтараштa, Чиле беррпгача дог цIенача патриоташта тIакхера духьала шоай эгIазали протести кхайкаергйолгах а. Тlема хунто къиза низаш тIалоаттаду царна, шоай хур ду цар шоаш леладеча зуламий лераш къайлаяхьа, эзараш нах боабара методаш наха дIа ца хайта гIерташ. Цудухьа сага бокъонашта йолча ООН Комиссе балха группа члена шта мукъа беннабац тIема хунто Чиле чубахка.

Чилийски тIема хунта цу акгацара воай гоамал дIакхайкаю вай. Дунен халкъашта юкъерча кхалнаьха шера вай цIаьккха а кхы цIаькха а хьадех политически гIулакхашта лийца боахкараш цу даькъе кхалнах а кортамукъа хецилга.

В. НИКОЛАЕВА-ТЕРЕШКОВА,
советски кхалнаьха Комитета председатель.
(АПН).

Оаха яздаьчун лерагIа

Укх шера 26 июле арадаьннача «Сердало» газета тIа «ЩIенхаштта тоабе беза болх» яха корта болаш араяьина статья Грозненски № 1 йолча пассажирски предприяте коллективе йийца а йийца цу тIа яздаьр керттерча даькъе бакъдаьд.

ПАП-1 коллектива балха тIа керттерча кхоачамбоацарех цаI да линеш тIа автобусаш кIезига араювлаш хилар (ерригача автобусий 55 процент). Из укх бахьанех нийслу: производственно-ремонтни база геттара ледар хиларах, запасни оатхалашца кхоачам хиллал Iалашо ца ярах, водительски кадраш а ремонтни болхлой а кIезига хиларахи уж каст-каста хувцалуш хиларахи; №№ 1, 9, 18, 24, 7, 14, 22, 11а, 11, 6а, 15, иштта кхыйолча маршрутий наькъаш геттара воча хьал тIа хиларах. Из бахьан долаш дукха нах чухошаш йола «Икарус-180» яха автобусаш каст-каста йох.

Маршрутни автобусий болх тоабара укх тайпара гIулакхаш да деш. Республика Лакхехьарча Совета Президиумо 1974 шера 1 июле тIаийца соцам кхоачаш а беш автобусни транспортаца Грозне бахача наха культурни гIулакх делга тоадара 1974 шера 9 декабре Нохч-ГIалгIай транспортни управлене горисполкомагара дехар дир бытови служебни помещенеш вIаштIехьъяхара новкъостал де аьнна. Тха дехар кхоачаш ца деш дисар.

Укх шера 13 июне письмо а яздаь Нохч-ГIалгIай транспортни управлене дийхар городера маршрутий наькъаш тоаделга. ХIанз № 7 йолча маршрутагIара никъ тоабаь бала боал, автобус цу маршрутагIа лелац.

1975 шера 1 июле транспортни управлене начальника приказагIа вIашагIъеллай городерча маршрутни автобусийи легковой таксомотораштеи тIахьожам лоаттабара йола центральни диспетчерски служба. ХIанз организационни балхаш чакхдоахаш латт.

Автобусий балха линейни тIахьожам чIоагIбара а запасни оатхалашца дикагIа Iалашо яра а кхыйола мероприятеш чакхйоахаш я.

Е. НАДИРОВ,
Нохч-ГIалгIай транспортни управлене начальник.

ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Дикача къахьегама толамашца накъаболх КПСС XXV-гIча съезда Малгобекски бурувдеттара балхий управление И. А. Галаев керте латтача коллектива бурувдеттараш.

Укх шера 22 марте МагIалбика Къилбаседагахьарча участке № 930 йолча скважинана проходка дIайолайир бурувдеттараша. Сентябрь бетта 3818 метр бурув теха а баьнна шера план кхоачашйир бурувдеттараш.

КПСС XXV-гIа съезд хьаелале кердача скважина чура мехкдаьтта кIеж тохийта дош деннад бурувдеттараша.

ТАХАН~БОЛГАРСКИ ХАЛКЪА КЪАМАН ЦIЕЙ~ПАРГIАТОН ДИ

СЭВ рамкашка специализаци еш я Болгари, хоадам болаш аьлча, юртбоахама машинаш арахецара. Социалистически мехкашта тракторaш, комбайнаш, косилкаш лоаттаеча йоккхагIа йолча предприятеех цаI я Карловера (Пловдиевски округ) тракторни завод. Из хьаяьй Советски Союза новкъосталца. Ер шу дIадолалуш заводе серийно арахеца йолаяьй комсаш чуэца машинаш, царех цхьа дакъа яраш доазол дехьа дIайоахьийтаргья.

СУРТА ТIА: комсаш чуэца комбайнаши трактораши эшача дIаяхьийта кийча йолаш латт.

БТА-АПН сурт.

БОЛГАРСКИ ЛАЬТТАН ТIАРА ЦIЕЙ

Доккха, сийрда цIей кхаьчад болгарски лаьттан тIа. 31 шу хьалхагIа, 1944 шера сентябре, социалистически революци котъяьннай мехка, Iаьдал къахьегача халкъа бе дахад. Эзараш шераш хьалхагIа денз хьадоагIача Болгаре исторе чухь керда зама дIайолаеннай.

«Дошо гуйра» — Болгаре шера керте эггара хозагIа йола ха — ший бокъонаш тIа яьннай. дошо беса дийрзад бешамийн паркийи гIа, къаьгача маьлха зIанараша сийрдадаькхад цIей деза деш республика городашеи юрташеи дийха дув х ъ. Мело хьеккача михо ловзаю цIе знаменаш, теркаю кхо бос бола къаман байраккхаш. Къаьстта хоза кийчъеннай НРБ столица Софиян цун керттера майда — юккъе агIаш болгарски халкъа сийлахь-воккхача воIа Георгий Димитровна егIа мавзолей а йолаш йола 9 сентябра цIерагIа Майдеи.

Дегаш айденна, гIоздаьнна ба нах хIара цIагIа, хIара къахьегача коллективе. Массаза а шоай хиннача дикача оамалагIа сийлахьча гIулакхашца накъабаьхкаб мехка къахьегамхой шоай къаман цIейна. Укх шерара къахьегама рекордаш къаьстта маIан долаш я — шахтерашеи металлургашеи, гIишлонхоша а ткачихаша а, хьайбаш леладерашеи комсаш кхеерашеи — хьатIахулча бIаьсти Софие хургйолча Болгарски Коммунистически парте аргIанарча XI съезда хетаю уж. Цудухьа тахапарча дийнахьа керттера лозунгаш — «Даькъала хилда 9 сентябрь!», «БКП XI съезда даха ма-доагIара накъагIоргда вай!». Цар хьахьокх хIанз беррпгача мехка вахара сихбенна бетталупха, хIара болхлочо, ахархочо, Iилмахочо, инженеро лерхIараш.

Болгарски болхлой класса хьинареча къахьегама гIулакхашка хьахиннай Софиерча хьалха латтача 11 промышленни предприяте Болгарерча беррпгача къахьегамхошка тIахьехам беш кхайкаяь патриотически почин: «Дерригача хьокхамашта тIехххоачашъергья вай ялхлагIча пхе шера плана заданеш!». Столице хьалхалаттарий тIахьехам къоабалбир БКП Центральни Комитето, раьза хинна хьаллаьцар хIара болгарски къахьегамхочо. Беррпгача мехка гIолла, Iаьржача фордагара Рильски лоамашка кхаччалца, Дуная йистошкара Марице кхаччалца дIаяьржай дерригача халкъа социалистически яхь.

...Дуная лакхача шув тIа, бIаь шу гаргга ха хьалхагIа Болгаре къаман турпала Христо Ботева ший доттагIашцеи соратникашцеи цхьана шоай хьамсара лаьтта турецки Iазапах мукъададаккхар духьа герз кара а ийца болабаьча къовсама байракх айяьча моттигера гаьна йоацаш хьалъэттай болгарски атомни энергетика духхьашхаръяр — Козлодуйски электростанци. Соахка, халкъа Iаьдала 30 шу дуза ди хьатIаотташ, маьршача атомо болгарски лаьттан тIа эггара хьалхара электроэнерги елар. Болх бе йолаелар 440 эзар киловатт низ бола ши турбогруппа. ХIаьта укх шера август бетта духхьашхарча атомничун гIишлонхошеи монтажникашеи Даьхенна рапорт делар керда къахьегама котало яккхарах. Мехка энергосетах дIахеттай иззал низ бола ши турбина кхы а. ХIанз Козлодуерча АЭС-о хIара шера ялх миллиард киловатт-сахьат электроэнерги тергья НРБ халкъа боахама.

Болгаро-советски доттагIала, СССР-ан НРБ-енеи юкъе вежарашха цхьана леладеча гIулакхий символ а хинна дIаэттай Козлодуйски атомни электростанци. Из хьал а яь, эксплуатаце дIа а еппай советски специалисташа юкъарчал доацаш дакъа а лоацаш, советски техниках, опытах пайда а эцаш.

Ерригаш а лаьрхIача халкъа Iаьдал латтача шерашка Советски Союза новкъосталца, советски проектегIа, советски специалисташа юкъарчал доацаш дакъа а лоацаш Болгаре хьалъяьй къаман индустрена лард елла 200 гаргга промышленни объект. Царна юкъе — Девненски промышленни комплекса химически заводаш а Перникерен Кремиковцерен металлургически комбинаташ, Карловски тракторни завод а Плевенерен Бургасерен химически комбинаташ а, «Марица — Восток», «Варна», «София» яха электростанцеш. Статистически даннеша тешал ду, СССР новкъосталца хьалъяьча промышленни объекташа хIанз 95 процент Iаьржа металлаш, 80 процент мехкдаьтта чакхдоахачеи химически промышленноста продукци, Болгаре йоаккхача ерригача электроэнергех 60 процент телаш хилара.

Советски Союзо новкъостал а деш НРБ толаме кхоачашдир юрта боахам индустриальни ларда тIа боаккхилга. Эггара дукхагIа балха овсарле йола хIанзара техника — советски заводаша арахийца трактораш, комбайнаш, кхыйола машинаш я хIанз болгарски ахархочунга-кооператорга.

Вашни экономически новкъостал дара Совете, социалистически экономически интеграце Комплексни программа кхоачашъеча юкъе Болгаре хьинаре дакъа лоацаш хиларах машинийи оборудованеи йоккха экспортер а хинна дIаэттаб хьалха тIехьабиса хинна, кхыметтел хьастамаш а доазол дехьара тIаккхихьа мохк.

Социалистически содружества кхыча паччахьалкхенашца цхьана Болгаре хьинаре дакъа лоац КПСС XXIV съездо тIаийца машара исторически Программа кхоачашъеча, къовсам лоаттабу дунен халкъашта юкъера кхоххам кIаьдбара процессах юха ластаргйоаца процесс хилийтар духьа. ЛоарзагIа ца йоалаши хадданзей латт из Европен дерригача дунен тIеи машар чIоагIбаран цхьана леладу гIулакхаш шердаран тIехьа.

А. ЯКОВЛЕВ.
(ТАСС).

ЮБИЛЕЙНА-КЪАХЬЕГАМА РАПОРТАШ

ХIанз ткъаь цхьайттазлагIа дезлу тха халкъо бухь билла баьхкача 3-ча Украински Фронта бIухошца цхьана Болгаре лаьттан тIа дена из цIей. Ший дозалца дог тохадолийт цо. Массаза а цо хьахьокх дегIаена социалистически общество хьалъярга бодача наькъагIа баьккха цхьаькха гIа а.

Болгарски социалистически революце 31 шу дизар дезлар 6-гIа пятилетка толаме чакхйоалачеи Болгарски коммунистически парте XI съезда кийчо ечеи ханна нийсденнад. Халкъа боахама дерригача доакъошка общественно-политически вахаре, культуре творчески хьинар айденна да хьал.

«Дерригача хьокхамашта пятилетка ханал хьалха кхоачашъяр духьа къовсам лоаттабе» аьнна Софиерча хьалха латтача цхьайтта предприяте баь тIахьехам болхлой дукхача коллективай низ бола програмна а хинна дIаэттаб. Мехка шерра яьржай цIи хезача советски гIишлонхочун Злобин Николая метод. ХIанзле а итташ гIишлонхой бригадаш я Болгаре злобински методагIа болх беш.

ХIара къахьегама почина маIан эггара хьалха производства эффективность лакхъярах латт. Къахьегача коллективай къаьст-къаьстача болхлойи социалистически яхьо йоккха экономически гIойле ю халкъа боахама. Масала, Пловдиверча — йоккхалга диллача Болгаре шоллагIча городерча — 20 совгIча предприяте хIанзле а кхоачашъяьй шоай пхе шера планаш, шу чакхдалалехьа кхы тIа а миллион лева маьха продукци лургья. Цу тайпара къахьегама рапорташ ух мехка ерригача округашкара. Лакха производственни хьокхамаш социалистически революце юбилейнеи БКП XI съездаи хеталаьд город Видинерча 16 предприяте. Производство юха ца а соцаеш, шоай низашца шоай комбината модернизации реконструкции е лаьрхIад город Видинерча химикаша. Цар почин а иштта хьаллаьцай дерригача мехка. Город Русерча «Найден Киров» яхача завода коллективо инициатива кхайкаяьй — техниках биззагIа пайда эца, хьахьекхар кхаь сменагIа болх мишта вIаштIехьбаккха беза.

ХIанз мехка айденна къахьегама хьинар — из да цхьана леладеча болгаро-советски гIулакхашта юкъе лоаца дакъа а. Советскии болгарскии специалисташа цхьана къа а хьийга цIей хьатIйоттача денощка болх бе йолаялийтар Козмедуерча атомни электростанце шоллагIа реактор. 440 эзар киловатт низ болча эггара хьалхарча реакторо болх болабаьча дийнахьа дена цхьа шу мара даьннадац, хIаьта хIанз юха а 440 эзар киловатт боккхагIа хиннаб социалистически Болгаре энергетически низ.

Богомил ЯНКОВ,
болгарски журналист.
София.
(АПН).

ТАХАН—КОРЕЙСКИ ХАЛКЪА ДЕМОКРАТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА КХАЙКАЯЬ ДИ

Кореяна тIерча сигала карагIдаьнна денале гIулакх

«Шера саг» аьнна цIи тилла хиннай халкъа Корее Советски Союза Турпалах зIамагIволча лейтенантах Янко Михаил Егоровичах. Иштта цIи тиллай цунах корейски лаьтта мукъадоаккхаш баьча тIем тIа цунна карагIдаьнна денале гIулакх бахьан долаш.

1945 шера аьхки кхийтар са Янко Михаилаца хьоашал. Тайжача океанана тIарча флота штурмовой авиацеца гIулакх деш вар из цу хана. Полке дукха везар из дог цхьалха, Iимерза, наха эшача гIулакхах кийча хиларах, кертерча даькъе авиацех геттара дика кхеташ хиларах. Цуи са дар из. ЧоалханетIема техника ше ма-ярра йовзар Михаила, денал долаши хIамах сакхувши вар из.

Михаил лоархIаши дукха везаши вар боккхагIчарна меттел бераштa а. Берий Iула юкъе бIаргагора из каст-каста, авиаци езарий кружок вIашагIъеллаяр цо царна, аэропланий моделаш хьае новкъостал дора. Авиацех берий безам а болийташ, каст-каста оалар цо, зIамига волча хана денз Iомае еза сигала ахара искусство...

1918 шера Казахстане, мугIарерча ахархочун дезале ваьв Янко Михаил. Бера хана денз къахьегам дукха безарца белгалвоалаш, массаза а знанешта тIаккхуш хиннав из. 1938 шера юкъера школа тIехдика йисте а яьккха эскаре гIулакх де вахав Михаил. Юххьанца мугIарера цIеэскархо хиннав. Цул тIехьагIа, дисциплина а а кхетам а болаш вола бIухо хиларах тарра, зIамагIбола командираш кийчбеча школе хьожаваьв из. Толаме из чакхъяьккхачул тIехьагIа отделене командир хул цунах.

Школе деша вагIача хана летчик хила уйла йолаш хиназ Янко. Цигача эскаре волаш кхоачаш хиннад цуи дага лаьттар. ЗIамигача сага дага латтачох са а кхийна командоване пилотий школе деша хьожаваьв из. Цул тIехьагIа — Тlема-Форда авиационни школе. 194 шера марте зIамагIволча лейтенанта звани а йолаш Тайжача океана тIарча флота Тlема Фегарча Низий штурмомой дивизе хьожаву из.

Немецко-фашистски гIаьрахошца баьча тIем тIа дакъа лаца дийзадац Янко Михаила. Цхьабакъда кхы аттагIа боаца тIом хургболга ховра цунна Дальни Востоке. Ший доттагIчунца, экипажа шоллагIча членаца, стрелокаца Бабкин Иванаца цхьана лаьрхха кийчлу из хургболча тIема.

— Цагахьа санна Даьхе лорае а йийза, ваха веза е хьай са дIаденна а котало Iалашъеза, моастагIчоа чIоагIагIа етта еза яха дош отте — аз Iоажал хьатIаэцаргья, — иштта яьхад комсомольца Янкос империалистически Японена духьалара тIом болабалале хьалхагIа.

1945 шера 9 августа тIема оарц а даьккха, кхыча экипажашца цхьана гIетта сигала яхар Янкой машин. Денна приказ дар: «ЮкегахьабоДа никъ». Ялх штурмовика юкъе а йолаш йодар зIамагIволча лейтенанта самолет. Форда йистерча гувнашта лакхегIолла йолхар самолеташ. ЧIоагIгIа хьекхача михо форда тIара лаьхка йоалаеча Iаьржача морхаша лоамий бовхьаш къайла а доахаш, никъ бе хал хулийтар. ХIаьта а советски летчикаша кхача езача шоай ханнахьа дIакхоачайир машинаш.

ТIом болабенна шоллагIа ди дар. Ди хьалхагIа хиннaчул дикагIа бар хаоттам. Сийрда хьежар малх, йийкха яр сигале. Дийнахьа шийтта сахьат даьлча Начжинагахьа бухь биллар Тайжача океана тIарча флота самолеташа. Города сигалене кхаьчача хана кIиръяь японски зенитни артиллере йоккхий топаш етта йолайир царна, лира тIом эттар.

Эскара даькъа командиро укх тайпара йоазув дир совгIат хьожадеча каьхата тIа:

«10 августа капитана Воронина группаца а волаш Начжина портера моастагIчун транспорт хIалакъяра декхар кхоачашдеш хиннав новкъост Янко. Эггара тIехьа хиннав из. Форда зенитни артиллере беррига ала цунна тIалаьллаб моастагIчо. Лотаеннай самолет. МоастагIчун майдан тIа е хи тIа Iо ца вессача ца вовлача а кхаьча, кхы дикагIдар кора ца а даь, йоагаш йола ший самолет жандармски управлени чуйолча здание тIахийцай Янкос, плеи водачул турпал санна валар гIойленагIа а лоархIаш, хIаьта йохаяьча эдане гаргашта кIал Iоажал хиннай гIаьрахой».

Иштта балар хиннад зIамагIволча лейтенанта Янко Михаилеи цуи тIема доттагIчун Бабкин Иванеи.

Начжин яха городи парти мукъаяьккхача форда десантникашта советски самолет ехача метте даьга уллаш ши дакъа бIаргадайнад. Царех цхьаннена тIайийхача коча кисара цIеша диза Янко Михаила комсомольски билет корадаьд.

...ТIом чакхбаьннaчул тIехьагIа Янкойи Бабкинеи каш тIа нийсвелар со. Боккха боаца гувлг. Цу тIа — шоай денале гIулакх цар кхоачашдаьча самолета винтах баьнна пIенда, дукха а дукха зизаш.

Василий МИТИН,
I ранга капитан.
(АПН).

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДАРА

КПСС XXIV-ча съезда, Нохч - ГIалгIай обкома X пленума соцамаш кхоачашдеш Назрановски района культура учрежденеша лаьрхIа болх чакхбоаккх района къахьегамхошта культурин гIулакх деча.

Района культура отдела дIахьа лела автоклуба агитбригада графикага хьежжа, гаьнна ухкача юрташка, кIотарашка яха хиннай. Масала, ЖIайраха, IармхитIа, Хьуле, Бейне, ОльгатIа, иштта кхычахьа. Иштта дизза дакъа лоац агитбригада доакъошхоша шурий - товарин фермашка, совхозий гаьнна ухкача кхашка ялат дIадувча а чуэцача а къахьегамхошта культурин гIулакх деш.

Агитбригада коллективо толамца чакхъяьхар: «Хоржамашта накъадолхаш», «Коталон 30 шу», «Лаьттан тIарча вахара духьа», «Ялат — вай рузкъа», «Ханнахьа а ха ца туллийташ а чуэцаргда ялат», яха а кхыйола а мероприятеш.

Районе ерригача юрташка концерташ, книжкай выставкаш хилар. Цига хьокха оттадаь дар хоржамех дувцаш дола литература, стендаш кийчдаьдар.

Района ерригача агитпункташка а хиннай дIа-хьа лела клубнии библиотечнии выставкаш. Программа юкъейнхьаяр советски халкъах, тIемах, къахьегама турпалех йола произведенеш, РСФСР Лакхехьарча Советен моттигерча советашкен хоржамаш дара хетаяь тематически сайренаш, хилар ТIой-Юртарча, Аьлте-Юртарча, Iаьлий - Юртарча, Пхьилекъонгий Юртарча культура ЦIеношка. Дика кийчъяь, кIоаргга чулоацам болаш чакхъяьхар фашистски Германи эшаяь 30 шу дизара хетаяь тайп-тайпара мероприятеш. Уж я тIемен къахьегамен ветеранашца вIашагIкхетара сайренаш. Цига бар Советски Эскара мугIарашка гIулакх даь шIабаьхкараш, тIемен политически кийчон отличникаш, юкъерча школа дешархой. Массанахьа чакхдаьхад «Лаьттарча вахара духьа» яхача девизагIа дола цIейш. Цу юкъе дакъа лоацаш хилар художественни самодеятельноста довкъашхой, тIемен къахьегамен музея директор, библиотека, быткомбината болхлой, лектораш. Иштта юртабоахама къахьегамхошта лаьрхIа кийчдаьдар: «Вай юртхой — Сийлахь - боккхача Дай-махка тIема довкъашхой» яха стенд. «Нохч - ГIалгIайче сийлахь-боккхача Дай-Мехка тIем тIа», «Советски нах — Сопротивлене турпалаш», «Нохч-ГIалгIайчен турпалаш» — иштта яр КПСС райкома болхлоша йийша хиннача лекцей тематика.

ТIой - Юртарчен Экажкъонгий - Юртарчен культура ЦIеной агитбригадашца цхьана Назрановски района культура ЦIен агитбригада укх тIеххьарча бий, бетта гIулакх деш хиннай «Октябра 40 шу», «Назрановский» совхозий шурий - товарин фермай болхлошта. Агитбригадовцаш хиннаб БурокIаларча, Сурхо тIарча, Аьлте - Юртарча, отделенешка, кхозза хиннаб Яндарерча совхоз -техникума отделене, Экажкъонгий - Юртарча промкомбинате, иштта кхыча юрташка.

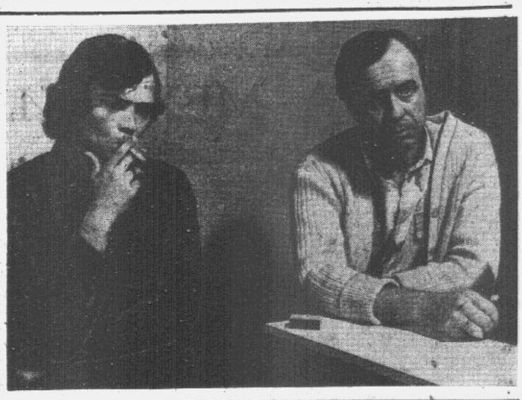
ХIанз хьажкIаш чуэцара кийчо еш ба Назрановски района юртабоахама къахьегамхой. ХIаьта района культура ЦIен методически кабинето кхай тIарча станашка, культура цIеношка, клубашка хьажкIаш чуэцарий сий деш сайренаш чакхъяхара план оттаьй. Библиотекаи а клубай а болхлой шоллагIа хьувкъам чуэцара кийчо еш ба. Чакхйоахаргйолча сайрений плани тематикей совхозий директорашца, партийни организацей секретарашца, хIаьта иштта культура учрежденей кулгалхошца йийца чIоагIъяьй.

Кхашка болх беча болхлошта дIа-хьа лелача клубаша цахаддаш лоаттаду керда газеташ, журналаш.

Укх шера дIадахача ах шера района культура болхлоша 79 концерт деннад, 149 «молнеш», «боевой листокаш» арахийцай, 197 тайп-тайпара тема йола беседаш, обзораш яьй, газеташ, журналаш дийшад, 30 совгIа дIа-хьа лела библиотекаш вIашагIъехкай.

Района культура отдело, юртарча библиотекаша, клубаша чакхбоаккхача берригача балхо шеко йоацаш ийслагIча пятилетка заданеш кхоачашъяран шоллагIа хьувкъам чуэцарaи дикка новкъостал дергда.

Б. ХАМХОЕВ,
Назрановски райисполкома культура отдела заведующи.

Хьамсара зрителаш!

«Школа директора дневник» яхача кердача художественни фильмага хьажа хьех оаха шо.

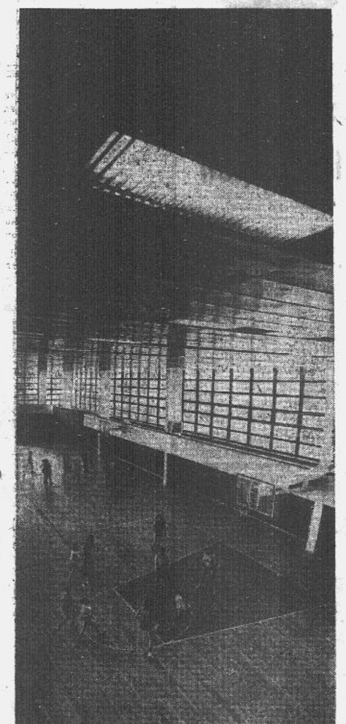
Бокъонца вола хьехархо, ший халача балхо дог гIоздоккхаш вола саг— иштта ва школа директор Борис Николаевич Свешников.

Фильма сюжета керттера моттиг дIалоац шин кхелатача сагаца — ший воIацеи цхьаькха цхьан дешархочунцеи цо дIа-хьа леладеча гIулакхаша: директора вахарах а дог-уйлах а масал эца, цунна тара хила гIерт кагийнах.

Картина оттадаьд «Ленфильм» киностуде режиссера-постановщика Б. Фрумина А. Гребнева язъяьча сценарех. Фильме ролаш ловзаю цIи хезача актераща Э. Борисовеи, И. Саввинаси, А. Покровскаяси.

СУРТА ТIА: «Школа директора дневник» яхача фильма тIара цхьа кадр.

Кинофильмашта прокат ю Нохч-ГIалгIай республикански контора.

Студенташта лаьрхIа хIаьчзарча ханара хоза спорта Дворец хьалдаьд Таллински политехнически институте. Цу чу волейболах баскетболах ловза Iомабалара, гимнастика, спорта кхыйола упражненеш яра мел эшар долащ да.

10 эзар саг деша вагIача политехнически института хIара кхоалагIа студент спортсмен ва. Спорта Дворецал совгIа студенташта хьалъяь легкоатлетически манеж я, хIаьт аукх цхьан-шин шера хьалъяь яха гIерт иштта стадиони, бассейни, хьежоргах топаш етта тири.

СУРТА ТIА: Таллински политехнически института спорта Двореца баскетболеи волейболеи зале. Укхаза иштта зала гобаьккха йолча балкона тIа гIолла дилла легкоатлеташта дола 160 метр дIаьха тартанови наькъа такилг а да.

В. ВЕНДЕЛИНА сурт.
АПН.

ФЕ ХИЛА

ЦIе жIарг тIалаттача автомобилашта хийцце никъ бита кхыметтел ше йоагIилга хайташ цо хоам ца бича а. Иштта хила доагIаш а да из. «Скори помоща» тIа болх беча наьха гIулакх ше къаьстта да — массаза а сага новкъостала баха сиха хул уж.

Цхьабакъда хIанз ювцаш йола цу тайпара машин медицински гIулакхашта лаьлла яцар П. Агомалова. Пассажираш дIа-хьа кхувлаш лийнлав шофер.

Победа яхача проспектагIа воагIача Агомалова къаьсттача гIулакхашта лаьрхIа лелаеча транспорта еннача бокъонех пайда эца дагахьа, наькъагIа лелара правилаш теркал ца а еш, газа тIа ког тоIабаьб. ТIаккха, юххера а цунах хиннар: цкъа а даьд бокъо йоацар, шозза а даьд. Мира улицеи Победа проспекти вIашагIкхеттача метте трамвайна тIакхийтав из. Авари хиннача метте ловзаваьв «скори помощаца» воагIаш хинна ворхI саг.

НаькъагIа лелара правилаш хьалхагIа санна телха а еш, авареш ю таксомоторни парка водителаша.

Шин машина юкъе хила еза юкъ теркал ца а еш хехка водаш хиннача шофера Хамхоева ший новкъоста машина тIехьашкахьара тIатехай машин. Шаккха а машин болх бергбоацача йоаккхаш йохаяьй.

ДукхагIа хул шоай доалахьа автомобилаш яраша ю авареш. Наькъашка къаьстта дукха хатараш хулийт шоай доалахьа «Жигули» яха автомобилаш яраша. Укхаза дагадохийта деза, уж автомашинаш сов сиха хиларах вокх машинел 3,5 - зза дукхагIа авареш еш хилар.

Водитела бокъонаш а йоацаш машин лаьлла водаш хиннача Р. Магомадова хьалхавалара правилаш чIоагIа толхаяьй. Из бахьан долаш кхыча машина тIакхийттав из. Ираза саг лоза ца веш висав цу аваре.

Авареш яьй иштта А. Карапетяна, В. Меньшикова, В. Акбулатова, Х. Султамурадова, дукккхача кхычар бехкагIа а.

ДIадахача кIирагIа ерригаш а 56 авари яьй машинашца Нохч-ГIалгIайчен наькъашка. Аварешка 7 саг вийнав, 35 сага човнаш яьй.

А. ЧЕБУШЕВ.

ДАЬШТА-НОАНОШТА ДОЛА ХЬЕХАМАШ

БЕРАШТА — НИЙСА КХЕТАМ

Бераша дукхагIа йола ха цIагIа, дезала юкъе йоаккх. Цудухьа даьша-ноаноша а цу ханах ма-боаггIара пайда эца беза. Ший ханнахьа е еза урокаш, салаIар, хIама даар, набар, цIагIара болх бар а ший ха йолаш хила деза.

Школанеи даьшта-ноаноштеи юкъе даим бувзам ца хилча берий дешар а царна кхетам балара гIулакх а ледара хургда. Цхьаболча даьша-ноаноша оал: «Тхо мукъа-м хилац берашка хьажа, цар миштa деша ха а школе собранешка аха а». Цудухьа цар бераша во а деш, аьрдагIа а лел, иштта дитача шоашта а наха а ма доаггIара пайдана хулалац уж. Шоай берашка хьажа а царна кхетам бала а ха лахара даьй-ноаной теркам тIабахийта декхарийла ба хьехархой.

Бераша дукхагIдар шоай даьшкареи ноаношкареи хьаэц.

А. С. Макаренко аьннад: «Оаш кхетам лу берашта шоай вахаре хулача хIара хIаманца, кхыметтел шоаш цIагIа доацача хана а. Оаш хIамаш миштa тIаювх, нахаца къамаьл мишта ду, шо мишта гIаддолх, шун сагото, новкъостанца, моастагIашца шо мишта йистхул, мишта дел шо, оаш миштa газет деш, — из деррига а боккха лоархIам болаш да бера».

Цхьаболчаргара хаза йиш я: «Фу дергда хац, тхога ладувгIац бераша». Из фуд аьлча,— йоах Макаренкос — берашта хьалхашка дай-ноаной цхьаккха авторитет йоацилга да. ХIанз а корабоагIа саьргацеи гIажацеи шоай «авторитет» оттае гIерташ бола даьй-ноаной. Цунах хIама хургдац е хила йиш йолаш а дац.

Тхона, хьехархошта, цкъаза хоз: «Аз селхан пIазваллалца гIадж йийтта, велча мо Iовиллар сай кIаьнк». «Аз бийттача саьрго даьха шувнаш Iанз а доахк са кIанька букъ тIа...» даьша-ноаноша оалаш. Из кхетам балар дац. Цу тайпарча гIулакхаша бераш энжий доах, безам дIабоаккх.

Цхьаькха а да лоравала везаш — бер сов тIехьадаьккха хьестар, бочадаккхар. Iа ер дича ер хургда яхар вIалла хила йиш йолаш хIама дац бераштеи даьштеи юкъе. Масала, оалаш хоз: «Укх шера дика дийша, хьо классера классе воале аз хьона велосипед эцаргья, дошо сахьат пхьарсах долларгда, Iа сога ладувгIе — конфеташ эцаргья». Из тIехьтIайоагIача хана «беза мухь» хинна даьшта-ноаношта тIадожаргда, бераша уж декхе боахаргба. Бераш кхо ца деш, царга дулургдола, шие кхоачаргбола гIулакх хьадайта деза. ДоккхагIчарга цIагIа новкъостал дайта деза эIамагIчарна.

Дукха ба тха юрта берашта бакъахьара кхетам луш бола дай. Масала, Албогачиев Султангири, Озиев Яхьья, Сагов Мухтар, Атигов Мухтар, иштта кхыбараш. Уж каст-каста хул школе бераша мишта деш хьожаш. Цудухьа дика деш цар бераша, оамалца, эзделца да уж.

Сийрда я вай берий кхоане. Уж ба коммунизм хьалъеезараш. Цудухьа массане а — хьехархоша а даьша-ноаноша а — царех бизза нах хургболаш, Даьхенна а наха а пайда лургболаш хьалкхебе беза уж.

Р. САГОВ,
хьехархо.

НАЗРАНЕ КЕРДА КИНОТЕАТР

Укх деношка городе Назране 300 сага лаьрхIа керда хьалдаь ахканара кинотеатр хьаделлача дукха нах вIашагIкхийттабар.

Гулбеннараштa хьалхашка къамаьл дир райисполкома председатела заместитела М. Котиева.

Парте райкомеи райисполкомеи цIерагIа кинотеатр хьалдеча белгалбаьннараштa сийлен грамоташ елар. Уж бар штукатураш - маляраш Кузигова Фасиман, Султыгова Зайнап, растворно - бетонни узела моторист Аушев ИсмаIал, бетонщица Арсельгова Рукъет.

Кинофикаце управлене цIерагIа ПМК-432 отделочни бригада бригадира Iалаева Мотеиа, штукатур - маляра Баркинхоева Долатхана, плотника Медов Хьусена, иштта кхыбараштa совгIаташ делар Нохч-ГIалгIай АССР кинофикаце управлене начальника заместитела П. А. Шаруна.

Цул тIехьагIа гулбенараштa широкоформатни художественни фильм хьекхар.

А. САГОВ.

№ 28 ЙОЛЧА ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНИ УЧИЛИЩЕ 1975–1976 ДЕШАРА ШЕРА ДЕША ДIАЧУЭЦ ДЕШАРХОЙ

Училище квалифицированни болхлой кийчбу укх специальностех:

1. **МехкдаьттаI химически промышленноста предприятей оборудованешта вола слесарь-монтажник.**
Дешара ха: 8 класс яьккхачун — 2 шера, 10 класс яьккхачун — 1 шера.
Стипенди — 36 сом.
2. **КИП-еи автоматикеи слесараш.**
Дешара ха: 10 класс яьккхачун — 1 шера.
Стипенди — 36 сом.
3. **Технологически оборудовании тоаяра вола слесарь.**
Дешара ха: 10 класс яьккхачун — 1 шера.
Стипенди — 36 сом.
4. **Химически производства аппаратчикаш.**
Дешара ха: 10 класс яьккхачун — 1 шера.
Стипенди — 36 сом.
5. **Компрессорнии насоснии установкай машинист.**
Дешара ха: 10 класс яьккхачун — 1 шера.
Стипенди — 36 сом.

Токарь.
Дешара ха: 10 класс яьккхачун — 1 шу.
Стипенди — 23 сом. 50 кеп.

Училище болх беш я художественни самодеятельноста кружокаш, спортивни секцеш, духовойи эстрадни оркестраш. Дешархошта транспортаца лелаш льготаш лу. Производственни практика йолча хана стипенди кхы тIа 33 процент алали лу.

Училище дIачуийцараш балха стаж юкъе юкъ ца йолийташ дIалоархI. ТIехдика дешаш бараштa 25 процент дукхагIа стипенди лу. Училище тIехдика чакхъяьккхараш конкурс йоацаш вузашка, техникумашка дIаэц. Училище хьийийлаш болх беча кагирхой № 9 йолча школа филиал, цига дIахо 9, 10, 11 классашка деша йиш я.

Училище деша боагIараша шоашца хила деза яр документаш:

1. Заявлени.
2. Дешарах дола документ.
3. Вахача моттигера справка.
4. Характеристика.
5. 6х4 боарам бола диъ фотокарточка.
6. Паспорт е ваь ха тIа йола тешал.

Училища адрес: гор. Грозный-48, химкомбинат, ГПТУ-28. Училище ва йиш я №№ 1, 1а, 23 йолча автобусашца «Полиэтиленови цех» яхача автобусаш соцача кхаччалца, №№ 2, 8 йолча трамвайшца «Водолечебница» яхача трамвайш соцача кхаччалца.

ХIама хатта безам болчо телефон тоха йиш я укх номерегIа: коммутатор 94, 3-98, 5-43, 6-09

ГПТУ-28 ДИРЕКЦИ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, юкъ-юкъе догIа а делхаш, малхбузехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мухь а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гIолла 20—25, Грозне 23—25 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу. Кхоана хувцалуш морхаш а йолаш, цхьацайолча моттигашка юкъ-юкъе догIа а делхаш, ди а къувкъаш, бе-беча оагIорахьа секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура бийсашка 10—15, деношка 22—27 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

24 СЕНТЯБРЕ 24 СЕНТЯБРЕ

ДIАЙОЛАЮ КЪОНАЧА ЗРИТЕЛА РЯЗАНСКИ ТЕАТРА ГАСТРОЛЕШ

(С. М. ЛЕРМОНТОВА ЦIЕРАГIЧА РЕСПУБЛИКАНСКИ ДРАМАТИЧЕСКИ ТЕАТРА ЦIЕНОШКА).

СССР ГРАЖДАНИНА ПАСПОРТ

СССР-рча паспортни системах йола керда Положени чIоагIъяьй СССР Министрий Совето 1974 шера 28 августа.

Кердача паспортни система керттерси эггара лоархIамегIарен башхало я мехкарча берригача гражданашта, миччахьа - городе е юрта — уж бахе а, миччахьа болх беш бале а, цхьатара йола парспортех пайда эцара порядок.

Йоккхеи лоархIамеи событи хургья гражданашта кердача образецагIа дола паспорташ далар а.

ХIанз денз дIа вай мехка гражданин вовзийташ дола керттера документ куреи сийлахьеи цIи йоаккхаш хургда: «Советски Социалистически Республикай Союза гражданина паспорт».

Цун тIера куп хоздеши тишдолийтаргдоацаши йолча хIапзарча материалех пайда а эцаш кийчдаьд паспорт.

Мишта хургда вай кердa керттера документ?

Баьде - цIе книжкилг да из, хIанзарчул вIеззига доккхагIа а долаш. БеттагаргатIа — СССР Паччахьалкхеи Герба сурти йоазоши: такхехьа — «СССР», герба кIал — «Паспорт». Герб ше а йоазош а дошо бесса фольга кепа чу тоIаяриа даь да. Ленина яьлача, кердадар хозагIа, леладеш сий долашагIа да, каьхат дикагIа, кхаьтагIа да, беттаргаш дукхагIа яхаргйолаш я.

СССР гражданин вовзийташ йола сведенеш мара йисаш кердача паспорта тIа (тайпан цIи, цIи, даь цIи, ваь шу, бутт, ди, моттиг, къам). Социальни положенехи хIаьта иштта, паспорт хьалуча хана ларде лувпача документехи йола сведенеш юкъера дIаяьхай, хIана аьлча гражданин вовзийтара гIулакха лоархIам болаш яц уж.

Бахача наха болча аьттонца 16 шу даьннача гражданашта тергда из цар мел йоаккхача хашца лаьрхIа, из долаш болчар 25 шуи 45 шуи массаза доал даьха фотографически сурташ цу тIа IотIа а летадеш.

Кердача паспорта тIа, цун ха белгал а йоаккхаш, дIаяздаь хила деза дин бутти. Масала, нагахьа санна паспорт долаш волчун 25 шу а даьнна, цул тIехьагIа денз цхьа бутт балалехьа цо керда фотографа чурча гIулакхий органашка дIачу ца лой, паспорт вIаштIехьа лоархIаргдац.

ХIанзарча законодательствага хьежжа паспорташ тIа белгалонаш ю эскаре гIулакх дара декхарех, берий хьакъехьа, саг йоалаярахи йитарахи, вахача моттигах, цIий группах лаьца, малагIча нахах ва хойташ, хIаьта алименташ дIатекха ца тугача наьхачарна алименташ текха уж декхарийла беш йола штамп а.

Эрсий метталеи йоагI - йоагIача союзни республика метталеи кийчду паспорт, хIаьта иштта йоагI йоагIача автономни республика меттала а.

Нохч - ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республикана кхаь меттала кийчду паспорт, вешта аьлча— эрсий, нохчий, гIалгIай, хIаьта долче, царех боагI-боагIача меттала дIаяздаь а хургда.

Тоъал йоккхий паргIатонаш лу гражданашта кердача образецагIа долча паспорто. Лакхе ма-аллара, ха йоацаш да из. Долче хьалхагIа санна массехказза хувцаш ха йоае езаргьяц хIанз наьха. Паспорт хьаэцаш дIачутела дезаш хинна документаш а хIанз кIезигагIа да. Дукха а кIезигагIа эшаргья массе тайпара справкаш. Эшаш йолча даннешта духтIавалара кхоачам ба паспорт дIахьекхача. Цхьан юкъа - цхьан беттагеи ах беттагеи кхаччалца ха яккха гражданаш командировкеи отпускеи дIа-юха болхаш хилча, санаторешка, салоIача цIеношка йоаккхача хана прописка е езац. Прописканa меттел регистраци ю цу хана, хIаьта из ерг мах баккхан.

Керда паспорташ 1976 шера 1 январе денз дIадоладаь ях шера дIаденна даха лаьрхIад. Цу юкъагIа 1975 шера 1 июлал тIехьагIа ха чакхйоалаш дола гражданашкара, пхе шеран итт шеран денна хинна паспорташ цар ха официальни дIахо дIайIаьх ца йича а, керда паспорташ хьадаллалца йолча хана мегаргдолаш лаьрхIад.

Дездеш дIатергда паспорташ, къаьстта а кагирхошта, шоай социалистически Даьхенах чIоагIа доккхал дергдолаш советски гражданашта дIахо хьехам балар духьа.

Паспорташ дездеш дIателара, партийни советскии органашца дага а даьнна, тIакхувларгба профсоюзни, комсомольски организацей викалаш, производстве хьалхалаттараш, революце, тIема ветеранаш, культураи искусстваи заслуженни болхлой, къахьегамхойи шеррача общественностеи викалаш.

Н. ШАПОРЕНКО,
Нохч - ГIалгIай АССР МВД паспортни отдела начальник милице полковник.

Редактора заместитель
М. М. ХАМХОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 СЕНТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Босбола телевидени. Iуйранара гимнастика. 9.30 — Островский. СССР Паччахьалкхеи академически ЗIамигача театра «Хьу» яха фильм-спектакль. 14.00 — «ЦIена путч» яха телевизионни документальни фильм. Германски Демократически Республика. 15.05 — «Горький болхлой класса иллиалархо ва». Хьалхара передача. 16.05 — Босбола телевидени. «Объектив». 16.35 — «Профессех дола дувцараш». Токарь. 17.15 — Босбола телевидени. Берий хоровой коллективай концерт. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. Болгаре Халкъа Республика телевидене программа. Фашизмах Болгари мукъаьяьккхача Денга. 1. Мультфильм. 2. «Тха Болгаре». 3. «Самукъане карнавал». Музыкальни программа. 4. «Из бокъонца вола къонах ва» яха художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Центральни телевиденеи Ерригсоюзни радиои эрсий халкъа инструментальни оркестра концерт. 21.35 — Спортивни программа. Пхстеяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.20 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (гIалгIай меттала). 18.35 — Документальни фильм. 18.45 — Iалам лораде (нохчий меттала). 19.15 — Киножурнал. 19.25 — Саг. Общество. Закон. 19.45 — Шоана берашт. 20.05 — Социалистически яхьа хьалхалаттараштa дола концерт (гIалгIай меттала). 20.35 — Юртбоахама знаней экран. «Шера, шозза ялат кхедар» яха документальни фильм.

10 СЕНТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Босбола телевидени. Iуйранара гимнастика. 9.30 — Босбола телевидени. «Кагирхой творчество». 10.00 — Босбола телевидени. «Из бокъонца вола къонах ва» яха художественни фильм. 11.30 — Босбола телевидени «Объектив». 14.10 — Телевизионни документальни фильмай программа. 14.50 — «Игорева полках дола дош». 15.20 — «Вайна Iалам дозваргда». Гаьнийи баьцовгIайи лоархIам. 15.45 — «Iилма тахан». 16.15 — Берашта дола фильм. «Кащей бессмертный» яха художественни фильм. 17.15 — «Къонал эфире я». 18.00 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.20 — Республика кхашка. Юртабоахама обозрени. 18.30 — Телевизионни плакат. 18.35 — КПСС 25-ча съезда хьакъ долча тайпара вакъадахар. «Фабрични марка сий хилара тIехьа». Назрановски пазлта баракъаш деча фабрика коллектив. 19.05 — «Шалинский» совхоза коммунисташ болча. 19.30 — Босбола телевидени. Футболах йолча Олимпийски турнира отборочни матч. СССР сборни — Исланде сборни. Ленина цIерагIча Центральни стадионера трансляци. Перерывех — «Спортлото» тираж. 21.15 — «Ха». Информационни программа. 21.45 — «Искусства мастераш». СССР халкъа артистка Тарасова. 22.55 — Босбола телевидени. Концерт. Кишиневера передача. Пхстеяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Хьайбашта доакъар месячник» яха телевизионни очерк. 18.45 — «24 сахьат». Информационни выпуск. 19.00 — Босбола телевидени. «Дунен халкъий творчество».

РАДИО

9 СЕНТЯБРЬ

6.30 — «Юртара Iуйре» (эрсий меттала). 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.35 Моттигерча авторий произведенеш (гIалгIай меттала). 9.00 — Съездагара съездага. Урус-Мартановски райисполкома председатела Минаева къамаьл (нохчий меттала). 9.15 — ДоттагIал дозув долаш дац (нохчий меттала). 9.30 — «ХIанзарча ханара къона саг» яха радиовыпуск (гIалгIай меттала). 16.00 — Историческа Iилмай кандидата Кива «Социальни прогресса тIехьа лоаттабеча къовсаме» яха беседа (гIалгIай меттала). 16.15 — «ДикагIа дола товараш — дукхагIа» яха корреспонденци (нохчий меттала). 16.30 — Юрта боахама хьалхалаттараштa дола концерт (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

10 СЕНТЯБРЬ

7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.35 — Парторганизацешкара отчеташи хоржамаши. Хьалхалат коммунисташ (эрсий меттала). 8.50 — Нохч-гIалгIай симфонически ашараш (нохчий меттала). 9.10 — Съездагара съездага. Совхоз-техникумера передача (гIалгIай меттала). 9.25 — Ашараш. 9.30 — «Новатор» яха радиоклуб (эрсий меттала). 16.00 — «Партком а-ях а» яха корреспонденци (гIалгIай меттала). 16.15 — Къахьегам безаш кегирхой кхебар (нохчий меттала). 16.30 — Дворжак. Словянски халхараш (эрсий меттала). 16.45 — Юртара вахар. Шалински района свеклаш делаераш бовча (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж) Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкетокхама секретара — 3-34-38; партийни вахареи культураи отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 2-80-71; бухгалтере — 2-54-30.

НАШ АДРЕС: 364051. г. Грозный ул. Ленина 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни и культуры—3-61-46: отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 2-80-71; бухгалтерии — 2-54-30.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттеи деношка.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7/84. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

Заказ № 5890.